

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

VI. Évfolyam. 10. szám.

NEW YORK, N. Y., TRENTON, N. J., PITTSBURG, Pa., KEDD, 1909. FEBRUÁR 2-án.

VI. Year. No. 10.

Amerikai képmutatás.

MEGINT MEG AKARJÁK SZORÍTANI A BEVÁNDORLÁST.

A nagylelkűség báránybőrében mutatkozik be legjobban az amerikai képmutatás farkasa. Elejét akarja venni annak, így szól a legújabb mondás, hogy az amerikai polgárjogot ne respektálják s ez okból oly törvények alkotását sürgeti meg, melyek kizárják az Egyesült Államokból azokat, akiknek szülőhazájában nem respektálják a más országokban megszerzett polgári jogot.

A nativisták, akik elfelejtik, hogy a bevándorlás fejlesztette ezt az országot gazdaggá és hatalmassá, a déli és nyugati államoknak bevándorlókért való könyörgésével szemben nem helyezkedhetnek továbbra is arra a rideg állásponton, ha már nem lehet teljesen elszorítani, hogy a bevándorlást meg kell szorítani az Egyesült Államok kapuit az idegenek előtt. Azzal hozakodnak tehát most elő, hogy az orosz és török bevándorlást kell megakadályozni, mivel ugy az orosz, mint a török törvények szerint az orosz meg a török alattvaló hazát nem cserélhet, megmarad mindig orosznak vagy töröknek. S történet említi, hogy amerikai polgárlevéllel és passzussal ellátott oroszokat a szülőhazájukban, ha innen oda ellátogattak, nem tekintették amerikai állampolgároknak, hanem mint muszka alattvalóknak bántak el velük. Ez a körülmény indítja most a nativistákat arra, hogy a muszka bevándorlás ellen állást foglaljanak.

Mi nem vagyunk szerelmesek az oroszokhoz. De az ily nagy kérdésben a közérdekelésünk az egyéni vagy fajirakozásunk vagy ellenszenvünk alig szabad befolyást engedni.

Tény az, hogy a muszka terrorizmus, a kozákok brutalitása elől az utolsó években az emberek százezerei menekültek ide az Egyesült Államokba. S megtörtént esetleg az is, hogy ezen százezrek közül egy tucat ember idevel az amerikai polgárlevéllel a zsebében visszamerészkedett Oroszországba ügyes-bajos dolgainak elintézésére, vagy rokonok látogatására. S megtörtént az is, hogy a muszka közösek az ilyen látogatókkal az amerikai polgárlevélre való hivatkozás daczára mint muszka alattvalóknak bántak el.

A nativisták szerint ebből most logikusan az következik, hogy muszka bevándorlót nem szabad amerikai földre bocsátani. Következik ebből szerintük az, hogy Washington földje legyen a muszka ezárnak ezinkostársas s kegyessé innen a kozákok karjaiba vissza azt, aki azoknak a karoknak gyilkos öléseből szökött ide.

A nativisták azt hajtogatják, hogy a muszka kormány nem respektálja az amerikai polgárlevelet. S most nem azt követelik, hogy az amerikai kormány minden rendelkezésére álló eszközzel szerezze meg ennek a polgárlevélnek a köteles tiszteletét, hanem követelik azt, hogy ez a kormány hajoljon meg a muszka törvény előtt s ne adja meg egyetlen muszka embernek sem az alkalmat arra, hogy amerikai polgár lehessen.

Idegennyelvitelükben a nativisták ime a szabadság és emberjogok hazáját le akarják alázni az embertelenség és jogtalanság országa előtt.

Az ez idő szerint hatályban levő bevándorlási törvények kizárnak innen mindenkit, aki ez ország anyagi és erkölcsi érdekeit sérthetné. Az ilyeneket kizárni nemcsak joga, de polgáira való tekintettel kötelessége minden or-

szágunk. Ki van emnélfogva zárva minden testi és lelki fogyatkozásban szenvedő ember. Ki vannak zárva a gonosztevők, a rovott multu emberek. De ez az ország éppen azzal az intencióval lett lángelek emberek vére árán szabad és független országgá, hogy otthonra találjon itt az, aki a zsarnokság éjszakájából kimenekülni akar a jog, a szabadság, a testvériség derült nappalába.

Akik ezt megakadályozni akarják, azok az ellenségei az Egyesült Államoknak, mert intézményeit nemcsak meg nem értik, hanem egyenesen megsemmisítésükön fáradoznak.

Eleinte azzal érveltek, hogy egyáltalán meg kell szorítani a bevándorlást, mivel a magyar, az olasz, a német, a svéd és norvég munkások ellepik a munka mezejét és olcsóbb bérért dolgoznak, ártalmára vannak a benszülött munkásnak. Ezt az érvt maguk az amerikai vállalkozók némitották el, a kik tiltakoztak az ellen, hogy az amerikai ipar fejlődését bevándorlás-ellenes intézkedésekkel megakasszák.

Most idegen államok, a kor haladó szellemét ismerni nem akaró államok törvényeire való hivatkozással akarják az emberek százezereit visszatartani a sötétségbe, a zsarnokságba.

Elgondolni is borzasztó, hogy mivé fajulna ez az ország, ha valamikor felülkerekednének a nativisták s az ő szájuk ize szerint csinálódna az az országunk törvényei.

Singer Mihály.

ROCKEFELLER PÁLYÁJA.

Négy dollárral kezdte működését.

A „The Worlds Work” című angol folyóiratban beszéli el Rockefeller olajkirály, a világ leggazdagabb embere, az ő mesés pályafutását.

Az egyetem látogatása után, 1855-ben, a fiatal Rockefeller állást keresett. Nagynehezen bejutott a Hewitt és Tuttle céghez négy dollárnyi heti fizetéssel. Néhány hónap múlva megtették könyvelőnek s fizetését heti 10 dollárra emelték fel. Ebből minőségében lete el azokat az üzleti taktikákat, amelyeket később oly mesés sikerrel alkalmazott az életben. Mikor azt hitte, hogy már eleget tanult, kölcsön kért az apjától kétezer dollárt, amely összeggel azután üzletet nyitott. Onnan kezdve nagy üzleti szelleme és szinte hihetetlen kitarása szédítő magasságba vitte őt, míg nem mint olajkirály a világ leggazdagabb emberévé lett.

GOMPERS BESZÉL.

Börtönbe megy, de nem adja fel az életét.

Gompers Samuel, az amerikai munkásszövetkezetek elnöke, péntek este hatalmas beszédet mondott egy óriási néptömeg előtt New Yorkban. Tudvalevőleg ő is, Mitchell és Morrisont is egy évig tartó börtönre ítélték, mert egy általuk elrendelt bojkottra a bíróság által kimondott beiktatási rendeletet figyelmebe nem vették.

Erről beszélt Gompers hallgatóságának viharos tetszésnyilvánításai mellett. Azt mondta, hogy a munkásszervezetek nem fogadják el a mai viszonyokat mint véglegeseket. Békés úton való megjavításukon fáradoznak. Ő — úgy mondá Gompers, — nem barátja a sztrájkoknak, de a bojkott veszté-

letett joga az embernek. Mindenkinek jogában áll megválasztani a társaságát, a vendéglőjét vagy az áruházát, ahol szükségleteit beszerzi. Ettől törvény el nem tilthatja az embert. Őt, végző Gompers, börtönbe huzcolhatják, de ebbeli elvét feladni nem fogja soha.

A HELYZET CUBÁN.

Mi történt hat év folyamán.

A cubai politikai helyzetben jelenleg beálló változások alkalmával érdekesnek találjuk rámutatni arra, hogy milyen ingadozó és bizonytalan a politikai helyzet Cubában, s hogy mily gyorsan változik ott kormány, párt és rendszer. A következőkben felsoroljuk, hogy az utóbbi hat év alatt hány és minő változások történtek Cúba politikai életében.

1. Az Egyesült Államok kormánya átadja Cubát a cubai népek május 20-án, 1902-ben.

2. Gomez tábornok lemond a szabadelvű párt elnökségéről májusban, 1906.

3. Forradalom Palma elnök ellen 1906. augusztusban.

4. Gomez tábornokot börtönbe vetik Palma elnök ellen való összeesküvés miatt augusztusban, 1906.

5. William H. Haft, az Egyesült Államok hadügyminiszterét, ideiglenes kormányzónak nyilvánítják 1906 szeptember 17-én.

6. Taft kormányzó kibocsátja börtönből Gomez tábornokot 1906 szeptemberben.

7. Charles E. Magoon felváltja Taftot a kormányzóan 1906 október 13-án.

8. Roosevelt elnök január 14-én, 1908-ban a cubai néphez intézett proklamációjában közhírré teszi, hogy a cubai önkormányzat 1909 február 1-én lesz helyreállítva.

9. A Cuba megszállására az Egyesült Államok által kiküldött csapatok első része elhagyja Cubát, s hajóra száll 1909 január 1-én.

10. Cuba új törvényhozása összeül 1909 január 3-án.

11. Magoon, az Egyesült Államok által kinevezett kormányzó átadja a kormányzást Gomeznek, az új elnöknek, 1909 január 28-án.

INDISZKRÉT ORVOSOK.

Belopódnak titkos álarozos bába.

A portlandi, Ore. kórház női személyzete a napokban nagy mulatságot rendezett, amelyen csak nők lehettek jelen. A mulatságot leginkább azért rendezték, hogy a karácsonyi és újévi ajándékul kapott női öltözék és pipere-cikket egymással megbámultathassák.

A mulatság álarozóshál' jellegét véselte, s a lányok a legvigyabban, a legszabaddal öltözködési módot engedték meg maguknak abban a hiszemben, hogy teljes biztonságban vannak a férfiak kíváncsi szeméi elől. Némelyiknek a ruházata hallatlanul meg volt rövidítve.

A lányok vigán mulattak riktó színű selyemharisnyáikban, s cifra alszoknyáikban, s egyeb, a női öltözethez tartozó alkafrészekben, amelyek szabadon voltak láthatók.

Éjjel után azonban némelyek azt a hajmeresztő felfedezést tették, hogy a női ruhába öltözött alakok között egy férfi is van jelen; azután, hogy nem egy, hanem három férfi is van ott. A kórház három fiatal orvosa női ruhába öltözve belopózkodott a mulatságra, de a felfedezésre gyorsan elmenekültek, míg a lányok sirtak, nevettek és hisztikus göresökbe estek.

Jó üzlettárs.

TERMÉSZETTANULMÁNYOZÁS A FARMON.

Mindenki, akinek egy darab földje van, a természetet bírja üzlettársul. Ha a földet nem mívelik, a természet akkor is dolgozik; a természet maga beveti a földet és learatja; learatja és beveti ismét. Ily esetekben a természet saját kenyé-kedve szerint dolgozik; azt veti, ami neki tetszik. Ha azonban a föld mivélés alatt áll, akkor a föld épp ily készséggel segít bármiféle termékek keletkezésében, hogy meggyeerie tetszését üzlettársának, az embernek. De azért még mindig kegyében részesíti az ő vad növényzeteit, s talál helyet magjaik számára a mivélés alá vett talajon is. Legyenek a termékek nemes vagy vadon tenyésztett növények, a természet elhozza az ő bogarait, hogy etesse őket rajtuk. Azután elhozza madarait, hogy etesse őket a bogarakon és a magokon; a természet mindig tesz valamit a földdel, melynek részbeni örök tulajdonosa marad. A farmer csak nappal dolgozik; a természet éjjel-nappal. A farmer kevés munkát végez télen át; a természet egyformán foglalkozdik egész éven keresztül.

Az a legjobb farmer, aki ezt a dolgot üzlettársat úgy tudja foglalkoztatni, hogy az ő érdekében dolgozzék éjjel-nappal, télen-nyáron. De ezt csak akkor teheti a farmer, ha a természetet tanulmányozza, s tanulmányozás által megismeri, megismerkedik a természet munkájának utával, módjaival és céljaival. A farmernek ki kell menni a mezőre, és megkérdezni a természettől: Miért ültetted ide ezt a fát? Miért vetted ide ezt a gyomot? Miért hoztad ezeket a rovarokat, amelyek tönkreteszik gyümölcsösömet? Miért nem hozasz több olyan állatot, amely használ inkább, mint azt termékeimnek? Miért nincs elég madár, amely elpusztítja az ártalmas bogarakat, melyek veszélyeztetik aratásomat?

A tudomány segítségével a közel jövő törekvő farmerje fog találni olyan módokat, amelyek segítségével távol tarthatja farmjától az ártalmas rovarokat és állatokat, s csak a hasznosakat tarthatja meg. De ehhez tudnia kell, hogy a természet miért helyezett bizonyos állatokat s növényeket bizonyos helyre, s hogy azok hasznosak, vagy ártalmasak-e.

Ha a farmer megtanulja, hogy tulajdonképpen mi is az a föld, az a talaj, amelyen dolgozik, arra több érdeklődéssel fog tekinteni, s munkája nem lesz többé testet-leletelő, fárasztó munka, hanem élvezet és szórakozás forrása. Minden egyes darab köre, göröngyre, földrétegre más szemmel fog nézni, mint addig, s minden egyes természeti jelenség új érdeklődés és okulás forrása lesz. Az ilyen tudással rendelkező farmer melyekben és egyenesebben fog szántani, s fáradozását a föld gazdagabb fogja jutalmazni, mint azt, a ki gondolkodás nélkül szántja a földet, s nem lát mást, mint a föld felületét, s a lovakat, amelyek ellen egy-egy alkalmi káromkodást ereszt meg, s folytatja baromi munkáját értelmetlenül, vakon, mint a vakondok, amelynek fészket ekéjével felturta.

Minden más foglalkozásu embernek is szüksége van arra, hogy alaposan megismerkedjék mindennel, ami munkájával összeköttetésben áll, s amivel dolgozik. Kell tehát, hogy a farmer is közelebbről megismerkedjék a természettel, mert ez az ő munka- és üzlettárs, s ennek segítségével függ az ő sikere. A természet tanulmányozására pedig a farmernek bő alkalmá van. A fa, mely udvarán, vagy az ut mentében áll,

a madarak, s más állatok, melyeket lát, a patak, a halmok, a talaj jellege, s a vidék feltűnő, vagy jellegzetes részletei mind bő anyagot nyújtanak a természet tanulmányozására.

Ligeti Imre.

TÜZ A FÖLD ALATT.

Nevadában kigyuladt az alagut.

Nevada állambeli Virginia Cityből jelentik, hogy ott a Sutro-féle alagut, amely négy métföldnyire van a föld alatt, kigyuladt s hogy a tűz folytán 19 ember jutott veszélybe.

Mikor a mentők kiszabadították az embereket, ezek még éltek ugyan, de heten oly siralmas állapotban voltak, hogy életbenmaradásukhoz nem lehet, semmi reményt fűzni.

A tűz az alagutnak 2000 lábnyi területét elpusztította.

MOROCCOI LÁNYOK.

A fiatal emberek nevelésére vállalkoznak.

Morocco-ban, Ind. mintegy husz fiatal leány egyesületet alakított abból a célból, hogy a város fiatal emberei között a finomságot, udvariasságot és műveltséget terjeszkék, s azoknak elterjedését megkedveltesse. Határozatot hoztak maguk közt arra nézve is, hogy nem mennek férjhez olyan emberhez, aki iszik, dohányzik, vagy rág, vagy aki nem olvassa a helyi lapot.

Legfőbb bűnök az ivást tekintik; azután jön a dohányzás és rágás, míg a helyi lap nem olvasása az intelligencia hiányára mutat, s az ilyen ember nem alkalmas családja illo eltartására, gyermekek nevelésére, vagy közérdekű intézmények istápolására vagy fejlesztésében való közreműködésre.

ÖTEZER MACSKÁT.

Vittek Chicagoból Japánba.

Egy washingtoni jelentés szerint szombaton ötezer macskát küldtek Chicagoból Japánba s nemsokára egy ennél még nagyobb macskaszállítmányt fognak utnak indítani.

Japánban ugyanis a patkányok annyira elszaporodtak, hogy valóságos veszedelemmé váltak. Kiirtásukra importálják most az amerikai macskákat. Cseppet sem fogunk csodálkozni, ha emnélfogva legközelebb — macskatruszt fog alakulni az Egyesült Államokban.

EMBERRABLÁS.

A Fülöp-szigeteken rablók százharminez embert visznek magukkal.

Ámbár az Egyesült Államok abból a végből foglalták le a maguk számára a Fülöp-szigeteket, hogy a Nyugat kulturáját vigyék a vadak közé, kulturumukjuk eddig alig járt a kívánt eredménynyel.

Erre vall az a hallatlan dolog, mely a minap esett meg a Fülöp-szigeteken. Benschlött rablók a Laguna nevű várost megrohanták, ennek árnházaát kifosztogatták, majd meg 130 lakost, férfiakat és nőket, cipeltek magukkal a hegyekbe. Az amerikai rendőrök üldözöbe veték ugyan a rablókat, de ezek mégis a hegyek közé menekültek zsákmányukkal.

Németh János

V. CSÁSZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGREGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÖLŐ ÉS HAJÓJEGYELÁRUSÍTÓ BANKÁR AMERIKÁBAN. A HONFITÁRSÁK MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELKIISMERETESEN JÁR EL ÉS EZÉRT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZÁ FORDULJON. ÁRJEGYZÉKEKÉRT, BORITÉKOKÉRT, VALAMINT

MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSÉRT IRJON E CZIMEN:

John Németh, Banker, 457 Washington St., New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

KÖZJEGYZŐK ÉS „ÜGYVEDI” IRODÁK RAJZBAN. Számos közjegyző ugyan hirdette magát ügyvédnek és fogadott el lebonvítást ezéjából pereket. New York államban véget vettek ennek a nép kizsákmányolását ezéző gyakorlatnak. Törvényt hoztak ugyanis, hogy mindenki, aki anélkül, hogy ügyvédi oklevele volna, peret keresztülvitelére vállalkozik, s különösen váloperet e selekményt követ el. Ennek a januárius elsején életbelépett törvénynek alapján a new yorki főügyész letartóztatta mindazokat a közjegyzőket vagy más egyéneket, akik New York város területén azt hirdetik a lapokban, hogy jogügyek lebonvítására vállalkoznak. A letartóztatottak között van dr. Soos Kálmán volt budapesti bíró, akit most azért állítanak a bíróság elé, mivel egy magyar lapban azt hirdette, hogy válopereteket is elfogad. A törvény, amelynek szövegét *Hunfalvy* ügyvéd ur becsátotta rendelkezésünkre, azt mondja: aki közjegyzőt hirdet vagy közjézetet, amelyben váloperet lebonvítására vagy házasságok megsemmisítésére vállalkozik, büntetendő selekményt követ el, amely egy évig terjedhető fogházbüntetéssel vagy 500 dollárnyi pénzbírsággal vagy mindkettővel büntethető.

MAJOROSÉK NÁSZUTAZÁSA. *Majoros János* serantoni jönevű pénz-küldő és hajójegygyűnök mult hétfőn vezetett az oltárhoz Clevelandban *Szabó Mariska* kisasszonyt, *Szabó János* clevelandi honfitársunk bájos leányát. Az esküvőt a Szent Erzsébet-templomban *Szepessy* clevelandi római kath. plébános hajította végre. Násznapok *Kemény György* és *Pipi József*, nászszónokok *Kemény György* és *Pipi József* voltak. Koszorúsleány *Juhász Margit*, vőfély *Holló Ödön* volt. Az esküvőt kedélyes lakoma követte, amelyről persze nem hiányoztak a lelkes felköszöntők sem. A fiatal pár, mely most fészkelben, Scrantonban, turbékolt, nászútjában érintette New York városát is, ahol barátai utólagodalmat rendeztek, amelyen *Felér József* jeles magyar hegedűművész esalta ki a szárazfából a szebbnél-szebb magyar nótákat.

H A L A L O Z Á S P I T T S B U R G B A N. *Sulyos* esapás érte *Dattner István* salgotárjani illetőségű pittsburgi honfitársunkat. Hosszas szenvedés után ja-

nuárius 24-én halt el életének hű társa, a felesége. Az elhunytat a St. Canice-templomból temették nagy részvét mellett mult szerdán a római kath. egyház szertartásai szerint. *Dattner István*-né a férjén kívül három gyermeke gyászolja.

A TRENTONI REFORMÁTUS TANÍTÓ BEIKTATÁSA. A minap iktatták hivatalába szép ünnepség keretében a trentoni magyar ref. egyházközség új tanítóját. Az ünnepségen nemcsak a ref. egyházközség színe-java vett részt, de részt vettek azon római katolikusok és evangélikusok is. Az ünnepély első szónoka tiszt. *Vajó Sándor* református lelkész volt, aki egy óráig tartó magasszárnyalás beszédében esetlethez egyházközségének fejlődését, majd kérte a híveket, hogy az új kántortanítót nehéz munkájában segítsék. A lelkész után *Nagy Sándor* kántortanító mondott szép en átgondolt beszédet, majd a római katolikusok nevében *Hornyák István* üdvözölte az új magyar tanítót. *Nyilas Kálmán*, lapunk trentoni képviselője, tréfás felköszöntőjével kacagaltatta meg a jelenvőket, akiket *Nagy Lajos* és *Pandák János* énekszámokkal is mulattattak. Az egyházi énekkar a Himmuszt énekelte. A szép ünnepély éjféli körül ért véget.

KONDÁR MARISKA SZERELME. *Kondár Mariska*, aki az Ohio állambeli Steubenville lakik, nem ismer nemzetiségi kérdést, amint ottani tudósítók írja. *Buska András* tót atyafi számára nyitotta meg a szívét. De *Buska* nem akart a joggal élni, amelyet *Mariska* oly szívesen ruházott volna rája. Ezt azonban *Mariska* sem vette tréfára s a szerető leányzóhólt boszút lühögő tigris lett. *Buskát* azzal vádolta, hogy erőszakot akart rajta elkövetni. *Buskát* persze elfogták, de ki is becsátották, amikor ártatlanságát bebizonyította. Most azután *Kondár Mariska* került hamis eskü miatt a dútlyába.

INGYENES JOGÜGYI IRODA. Felhívjuk lapunk olvasóinak figyelmét **FALCK A. ÉS TÁRSA** new yorki bankévező hirdetésére. Ez a harmincz évóta becsülettel fennálló bankévező azzal ünnepli meg jubileumát, hogy magyar ügyfelei javára *ingyenes* jogügyi irodát létesített, ahol mindenki, akinek odalaza jogügye van, *teljesen díjmentesen* kap utbaigazítást. Ez iroda élen

dr. Vasvári Jenő volt budapesti köz- és váltóügyvéd áll, aki akár a személyesen, akár a levélben jelentkezőknek hadéktalammal megad minden néven nevezendő felvilágosítást. Levelek így ezimzendők: *A. Fack & Co.*, 115 West 125 Street, New York.

A SZENT LÁSZLÓ MAGYAR KÁTHOLIKUS HITKÖZSÉG SOUTH NORWALKON. A south norwalki római kath. hitközség, amelynek most főt. *Csernitsky István* a plébános, be küldte nekünk évi számadását, mely a hitközség örvedentes gyarapodásáról tanuskodik. *A Kiska József és Halász István* gondnokok által ellenjegyzett számadás szerint az egyházközség vagyona készpénzben \$2390.03, egy hét házhelyre menő telekben \$2000, templomj felszerelésben \$700, házi felszerelésben \$300. A teher egy 167 dollárnyi, eddig ki nem fizetett számla templomfelszerelésért.

A SEGÉLYEGYLET BÁLJA. A new yorki magyar segélyegyletnek a menház javára rendezendő bálja és hangversenye nagyobbszabásúnak ígérkezik, mint aminek tervezték. A bizottság, melynek élen tudvalevőleg *Somlyó Arnold* ur buzgólkodik, tegnapi rendkívüli ülést tartott, amelyen már a hangverseny részleteit is megállapították.

A COLUMBUSI REF. EGYHÁZ. A columbusi magyar ref. egyház fennállásának harmadik esztendeje volt az elmúlt év. A nagy anyagi válságnak hatására nemcsak az egyház tagjai érezték, de érezte maga az egyház is. Az elmúlt esztendő december 30-án és 31-én tartották meg az egyház számadási gyűlést. A teljes bevétel \$483.67 volt, a kiadás \$372, maradt tehát erre az esztendőre 111 dollár 67 cent. A mint tiszt. *Kardos József* lelkész írja, az egyház nevezetes eseménye a mult esztendőben az volt, hogy a columbusi és vidéki hívek segítségével megszerezték az ezerfontos érezharangot, mely az elhelyezéssel együtt 300 dollárba került, amit ki is fizettek. Az ünnepélyes felavatás november 26-án történt. A felavatási szertartást tiszt. *Szekely Sándor* uniótowni ref. lelkész vezette. — Az elmúlt esztendőben az egyházban 35-en születtek és megkereszteltek, 5-en haltak. Hat házasságkötés volt. Januárius 10-én az egyház szabályai értelmében megválasztották az új elhjárókat és pedig: gondnoknak *Füleki Andrást*, egyházi pénztárosnak *Kömires Jánost*, presbitereknek *Lu-*

repültek a földre, a nehezebb tárgyakat pedig kézzel-kézre adogatták egymásnak a létra fokain álló tűzoltók. Közben minden esőből vastag sugárban ömlött a víz, ropogva, süstörögve, recsegve és szilaj röptében fojtogatta a tüzet...

Éjszaka volt. Fekete foltos vörös éjszaka. Aztán minden sötét lett; csak füst és korom esett mind a félig leégett házba.

Egy asszony sikoltott és egy férfi nyöszörgött az utca közepén. A hat éves gyermeküket benn felejtették a lakásban. Senki nem vállalkozott arra, hogy oda behatoljon. A fardit tűzoltók szomorúan hajtották le fejüket és a tömeg ordítását fásult, siket füllel hallgatták.

Ott álltam én és a szemem vadul esilogott. Akik a közelben állottak és hozzám simultak, érezték, hogyan reszketek meg egész testemben.

Az asszony eszevesztettül sikoltozott, de azt nem is hallottam. A férfi halk nyöszörgése a csontomig hatolt. — Emlekszik-e még Petrarára, melyet együtt olvastunk az egyetemem? Emlekszik-e a mondatra: „Chi puo dir com egli arde e in picciol fuoco”? Ki mondhatná meg, mennyi forrás van a kicsiny tűzben? A fekete szakállas férfi halk nyöszörgésétől elkábultam.

Berohantam a házba. Egy pillanatra esend lett. Ijesztő, rettenetes esend, amely úgy vett körül, mint a halálos magány. És ebben az elhagyatottságban rohantam fel a félig összeégett, fekete falépcsőkön az első emeletre. — Aztán a másodikra. A füst fojtogattott. Székbendőmet rászorítottam az arcomra. Hallottam már a gyermek könyörgő kiáltását... Tárva nyitva voltak az ajtók és én beléptem az egyik lakásba. Üres volt. Aztán sorra a másodikba, harmadikba, — egyre közelebb hatolt felém a kis fiu jajveszékése...

Megtaláltam. Egy ágy alatt kuporgott szegényke, meztelenül, félig megvakult... Erőszakkal kellett onnan elhuznom. Rohantam vele az ajtóhoz... Nem találtam a sötétben az ajtót; félig örülten futottam mindenfelé, —

Alapított az 1889-ik évben. Egyesült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGVEDÜLI MAGYAR FÜGYNÖKSÉGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

DUQUESNE, PA.

KÜLDÖNK PÉNZT az ó-hazába gyorsan és biztosan; a legrovidebb időn belül kézbesítjük a pénz kiutalását igazoló eredeti postai feladó-vevőnyet.

VEZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pennsylvánia állam bankházaának nagy részét mi látjuk el haza pénzzel. Pénzket elhozaljuk megvásárolás végett és fizetünk kamatot; kívánságára elhelyezük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postatakarékpénztárban és beszeressük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árain és nagy kiterjedésű összeköttetésünkkel fogva utasaink mindenütt a kellő védelemben részesülnek.

JOGI KATONAI, TELEKKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKBE szakértelemmel, gyorsan és pontosan járunk el.

Irjon árjegyzékért e címre:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

kács Ferencet és Herbáth Imrét. — Az egyházi betegsegélyző egylet a küzdelmes idők dacára szépen megálta a helyét. A tagok száma 53, az egylet vagyona 156 dollárral gyarapodott s jelenleg 564 dollárba rug. Betegsegélyképpen 155 dollárt fizetett ki. *Hockington* az egyletnek főköszöntője is alakult, mely szép jövőnek néz elébe. Az egylet élen a következők állnak: egyházi elnök *Kardos József* lelkész, világi elnök *Titka István*, alelnök *Csuka Géza*, pénztáros *Márkos András*, titkár *Gál Sándor*, jegyző *ifj. Hunyady János*, ellenőr *Kozma Sándor*, beteglátogatók *Pilleky András*, *Szabados Mihály*, *ifj. Kömires János*. Az egyesületnek 21 tagból álló fiókja is megtartotta tisztújító gyűlést. Pénztárosnak *Vas Pétert*, jegyzőnek *Kardos József* lelkészt választották meg.

SOUTH BETHLEHEMI KÉPVISELŐNK. Lapunkat *South Bethlehem*ben **CZIRÁKY ANTAL** ur képviseli, akit az ottani magyarság elég előnyösen ismer. Cziráky természetesen felvehet előfizetési és hirdetési díjakat. **A COLUMBUSI GENERÁLIS NEW YORKBAN.** *Horváth* generális a columbusi Bathlyány-egylet „főnöke” a héten New Yorkban járt s felkereste a lapunk szerkesztőjét is. Szemére vette, hogy azt az egyletet miért támadjuk. Meg is mondtuk, hogy azért támadjuk,

mivel szerintünk az az egylet félrevezeti a magyarságot s az elvállalt kötelezettségeket meg nem felel. *Horváth* generális maga bevallotta, hogy az egylet esőben van, hanem azért mégis szerdi az egyleti tagoktól a tagsági díjakat.

ERDÉLYI SZÁSZOK TANULMÁNYUTON. Ma utaznak vissza Erdélyországba *Graeser Gusztáv*, az erzsébetvárosi bank igazgatója és *Wittstock Oskár* lelkész, akik néhány hónapot töltöttek Amerikában az itt letelepedett erdélyi szászok helyzetének tanulmányozására. Ez a két ur meglátogatott minden telepet, ahol erdélyi szászok dolgoznak. Az itteni erdélyi szászok szervezésén dolgoztak és sikerült is őket egy kalap alá hozni. Most hazautaznak és munkájuk eredményét odahaza fogják közöztetni.

DERÉK MAGYAR EMBER HALÁLA. Az Indiana állambeli *South Bend*-ből egy derék magyar ember halálának szomorú híret vesszük. *Zsugonics Kálmán* már régi amerikás. A

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyárúsítók egyikének. Fiókirodák: *Whartonban*, *Alphán*, *Franklin Furnace* és *South Bethlehemben*. Főzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

TÁRCZA.

A T Ű Z.

Irta: Bródy Miksa.

Levél érkezett a postán. Reszkető, egymásba botló, részeg betűk. Aki írta, rég elfelejtettem, azt se tudtam, hogy él még.

Held Istvánt husz éve nem láttam. Az első sorok ezek voltak:

„Négy éve, hogy idehoztak meggyógyulni; — de még mindig nem haltam meg”...

Megnéztem a levél bélyegzőjét. „Döbling!” — látszott és hangzott némán, fenyegetőleg. S most eszembe jutott, hogy négy év előtt olvastam a lapokban, hogy Held István megőrült, akkor egy kicsit megdöbbenem.

Együtt jártunk gimnáziumba és az egyetemre. Kedves modoru, szolgálatkés fiu volt. S amikor a kollégáink mesélgették róla a titokban és nyíltan elkövetett szíveségeket, melyekkel mindenkit elhalmozott, a nagyszerűség legundás alakjává nőtt előttem... Szép, barna szemű volt, a hangja meleg és diszkrét, a ruhája finom; egészben már akkor a korán férfivá lett nobiles ifju hatásával volt rám.

Mondom, hogy azóta nem láttam. És amikor négy év előtt a gyászos hírt olvastam, már csak sajnálkozást sem éreztem. Elfelejtettem. Vajjon mit írhat?

„Bizonyára hallottál a nagy szerencsétlenségéről, mely engem ért. Nagy eset volt. Mégis felidézem most emlékezetembe az eseményeket. Egyszer odaálltam a világ elé és kikiáltottam, hogy megöltem két embert, de senki sem hitte el nekem. A barátaim homlokán verejtékecspepek gyöngyöztek ki, az ellenségeim kinevettek, a bírám szánakoztak rajtam. Az orvosok pedig azt mondták, hogy örült vagyok.

Tudom, hogy irodalommal foglalkozol és novelláidban lelkiállapotokat építesz fel elemiből és bonczolsz szét izekere. Te lész talán az egyetlen, aki igaz-

ságot fogsz szolgáltatni nekem. Senki sem hitte el, hogy öltem; vérvörös éjszakában egy ártatlan gyermeket és egy szegény férfit gyilkoltam meg. Légy te a bírám és légy az igazságos ítélő bírám.

Azon gondolkodtam négy esztendőig, mért nem értették meg az emberek az igazságot. Mért nem hitték. Még most is hiába töröm a fejemet rajta. Csak az isten igazságos. Ő büntet engem. Épp azzal büntet, hogy földi igazságszolgáltatás nem sujtott rettenetes bünyémért.

Én voltam a jó fiu. Mért gyenge voltam, mert nem volt bátorságom megtagadni semmit, mindenki szeretettel nézett fel reám. Ott álltam előttük a jóság és szánakozás magasságában és mindenki megöröbítette előttem a hátát. Kegyetlen érzés volt, amíg meg nem szoktam, amíg gyűlöltam a magam gyengédségét és a mások gyengeségét. Jót tenni gyávaaságból ez a gonosz emberek rabzolgasága. De megszoktam. És néha a jótét gyönyörűségét is éreztem...

A városban mindenki hozzám fordult, ha bajba került. Szegény szerelmeket tettem boldoggá azzal, hogy hozományt adtam a leányknak. Nyomorgó családok házbéret fizettem ki és menekültem hálálkodásuk elől. Kölcsönöket osztottam szét, amiket sosem kellett visszafizetni. Még a büszkék is hozzám jöttek segítségért, mert ugyadtam, hogy nem kellett magukat szégyelniek.

A szomszédomban tűz ütött ki. Két ház állott lángokban. Épp akkor igyekeztem hazafelé, amikor az utca el volt torlaszolva rémüldözök, jajveszékelt emberekkel... Amikor engem meglátottak, tiszteletteljesen nyitottak utat egész a füstölő falakig.

Városunk tűzoltósága, — alig néhány ember, — derekasan kitért magáért. De azért az egyik ház már teljesen leégett. A másik ház ablakából lángnyelvek és fekete füst szállott ki. Létrákon másztak fel a lakásokba és ragadták ki az alélt embereket és értékebb tárgyakat. Agynemük, mindenféle kisebb-nagyobb dobozok, szőnyegek

— Jöjjön utánam — hangzott még egyszer a férfi ajkáról...

Én hirtelen megfordultam a létrán. Látni akartam. Lent egy mozdulatlan tömeg. A lühögése felhallatszott egész hozzám. Előttem egy férfi kuszott lassan lefelé, kezében a gyermekkel...

— Miért vette el tőlem a gyermeket! Csak nekem van hozzá jogom... Én vagyok az egyetlen jötevője ennek a városnak...

Nem tudom, hogy mondtam is ezeket a szavakat, vagy csak gondoltam. Elkéseredés és gyűlölet fogott el.

Még valamit mondtam, talán ezt: — Nem! nem! te nem! Senki, csak én!

A másik pillanatban megráztam a létrát. A férfi és a gyermek egy tömegben billent le a létráról, de aztán szét-hasadtak és két test zuhant le a mélységbe...

Ezer sikoly kezdte hasogatni a fületem, de valamennyin keresztül tört egy borzalmasan nyöszörgő férfi-hang. Lassan haldadtam lefelé a lépcsőkön, amíg a földre jutottam.

— Én dobtam te őket! — kiáltottam az emberek feléme.

Senki sem hitte el nekem.

CIRILL, A KIGYÓBŰVÖLŐ.

Irta: Kanissai Ferenc.

Már abból is, hogy Cirillnek keresztelték, képzeltető, hogy a bölcsője mellett muzsák, vagy egyebek fonták sorának fonalt. Én a III. B] osztályban ismerkedtem meg vele. Illetve, hogy a bemutatkozás elmaradt, mert rá sem hederítettem a vöröshajú, szeplős, nagycsizmás kollégára. A szántanórán tudtam meg a nevét, amikor *Kratófi* szántan-tanár és osztályfőnök ur a névsort beírta a noteszbe és ábécérendben be kellett mondani kinek-kinek a nevét.

— Szlapák Cirill, — mondta ő.

— Szlapák micsoda? — kérdezte a *Kratófi*.

— Cirill.

— Hiszen ez püspöknek való név, —

Kedd, február 2.

FELHÍVÁS.

Szeretett munkástársak!

Ha végignéznék az amerikai kifogástalan és szilárd alapokon nyugvó magyar egyetemeken, egy jóleső érzés és nyugalom szállja meg egész lényünket...

Bevándorló honfitársaink már Amerikába való belépésük után mindjárt, — igen üdvös és saját jól felfogott érdekében — nagyon hasznos dolgot cseleksenek...

De amíg ezt itt magatoknak megszerzitek, jussanak ezetekbe egyúttal az is, hogy senki sem tudja, mit hoz a jövő, meddig lesztek idegen nemzetiségek közé beékelve...

Jöhét ez mindjárt vagy évek múltán! Jöhét szabad akarattal, vagy a kényszerhelyzetnek engedve. Egyesek itt maradnak végképpen, nagy részük újból visszamegy.

Ezt ugy véltük elérni, hogy a „Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdijegylete” első ügykezelőségét itt Philadelphában meg fogjuk alakítani.

A „Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdijegylete” ezélett 15 évvel azon célból alapított, hogy még a legszerényebb jövedelmű munkásemberek is lehetővé tessenék az, hogy a maga és családja jövőjéről gondoskodhassék és ne legyen kénytelen nyomorogni, koldulni, ha gyógyíthatatlan betegség, baleset, testi, vagy szellemi elgyengülés következtében vagy az agszkor beálltával munka- és keresetképtelenné, rokkanttá válik.

Ezen ügykezelőség megalapításával módot akarunk nyújtani honfitársainknak, hogy heti 6 cent és 20 cent beiratási díj mellett maguknak megszerezhessek azt a biztos megélhetést, amelyet tisztes tagsága után a tagnak keresetforrássul szolgáló foglalkozásában bekövetkező rokkantsága esetén az egylet fizet, míg élt.

A tagnak elhalálása esetén, ha kiskorúak nem maradnak hátra, az özvegy, a befizetett összegnek 30 százalékát kapja ki végkielégítésként; ha gyermekek maradtak — tekintet nélkül, hogy hányan vannak — 14 éves életkorukig neveltetési járulékból részesülnek.

Orvosi vizsgálat mellőzésével tagja lehet nem- és körülönbőség nélkül nélkül bárki, aki Magyarországon született.

A tagilletékek tetszés szerint: egy negyedre, félve, vagy egész évre előre fizetendők.

Egy negyedévi tagilleték..... 78c. Egy egész évi tagilleték..... \$3 12c. Tízévi tagilleték..... \$31 20c.

Ennek befizetése után a budapesti központi egylet a tagnak 10 éves tagsága után rokkantság esetén:

Hetenkint..... 11.90 koronát Havonkint..... 47.60 koronát Évenkint..... 571.20 koronát fizet, míg élt.

A belépés összes költségei: Negyedévi tagilleték..... 78c. Beiratási díj..... 30c. Postaköltség..... 22c.

Összesen..... \$1.30

Természetes, hogy delután, ahányan csak tehették, beváltakoztunk egy hatosért az állatseregletbe. Biz' ottan nemigen akadt látnivaló. Elefántnak híre, lamva sem mutatkozott. Bele sem férne ilyen kis ketrecekbe, amilyenek itt láthatók. A fenevadakat tulajdonlag a farkasok képviselték; de egy ványadt medve is kuczorgott busan az egyik ketrecc szögletében. De hát mit tördöttünk mind az állatokkal? Mink Cirillt akartuk látni.

És hát hol vannak a kígyók, amiket hívó! A kígyók nincsenek sehol. No, majd csak kiderül. Türelem.

— Hé, Cirill! — hallatszot most egy ponyvajtó mögül, — Cirill, te gazember! Söpörd ki a ketreceket!

— És megjelent Cirill. Egyik kezében seprével, a másikban lapáttal, meg gereblyével.

Mikor kijött és meglátott minket, elpirult. De azért nekilátott a munkának. A gereblyével benyult a ketrecc rácsai közé és kotorta kifelé a szemétt.

Egyszer csak egy marczona, torzonborz alak pattant elő. Hihetöleg az állatsereglet tulajdonosa.

— Mi, ez is takarítás? Te gazember! — és ott, a szemünk láttára felpofozta Cirillt.

— Mért nem lettél püspök! — ordított reá — akinek ilyen cifra neve van, menjen püspöknék.

Nem néztük tovább a jelenetet. Eloldalogtunk. És nem beszélünk Cirillről egy szót sem.

Másnap délelött megpillantottam az utcán és észrevettem, hogy ki akar karülni.

— Hé, Cirill! Gyere csak ide.

— Mit akarsz?

— Beszélj szeretnék veled.

— Nem érek rá.

— Miért nem?

— Sietek. A kígyók, tudod, a kígyók... Én vagyok a kígyóbüvölő...

Harmadnap felszedte sátorfáját az állatsereglet. Soha többé Cirillt nem láttam, sem híret nem hallottam...

Na, volt felfordulás az iskolában! Hogy Cirill megkerült! Hogy kígyóbüvölő lett belőle!

urak gondoskodtak a nagyszámú közönség megkaczagtatásáról. Az Elizabethi Első Magyar Dalárda és Műkedvelői Társaság a himnusz és egyéb dalok elénekésével nagyban emelte az ünnepély szépségét és derekasan rászolgált a zajos tapsokra, amelyek minden egyes énekszámát követték. Bahéry elnök kis fia is kedvesen énekelte. Közben vígan szólt a cigányzene, a párok ropogtatták a csárdást, míg az asztalok körül fogyott a magyar bor, amelyből valamivel többet is szállíthatott volna Molnár Lipót Elizabethportba.

Az Elizabethporti Magyar Politikai Klub estélyének rendezői büszkék lehetnek a sikerre. Ime a derék rendezők névsora: Bahéry Bálint, Danyorszky István, Charle A., Farkas D., Repesik S., Krömpacsky S., Nemes József, Trauner János, Vaicsák Gy., Pusztay J., Illés X., Longauer J., Keimer P., Egged J., Kaszady J., Kellner G. és Makransky J.

MAGYAR JÓTÉKONY BÁL CHICAGOBAN. A Chicagói magyar jótkönyves társulat szombat este tartja meg a Lakosei klub helyes helyiségében tizenhatodik évi bálját. Ez a bál rendszeren eseményt jelent Chicago társadalmi életében.

ELIZABETHPORTI OLVASÓINK FIGYELMÉBE. Tisztelettel értesítjük az elizabethporti magyarországi közjegyző ur fogja ott a „Bevándorló”-i képviselni. Előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhatsz. Danyorszky urat az elizabethporti magyarországi anyvíra előnyös ismeri, hogy részünkről külön ajánlásra nem szorul.

OLVASÓINKHOZ!

Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, akik az előfizetéssel hátralékban vannak, hogy ezt a hátralékot HALADEKTALANUL beküldjék az elizabethporti magyarországi közjegyzőnek. A postatörvények értelmében további halasztást nem adhatunk s így, amennyiben a hátralékosok a felhívásnak eleget nem tesznek, címükre a lapot tovább nem küldhetjük.

Minden pénzküldeményt így czimzendő: Bevándorló, 327 East 13 street, New York.

„A BEVÁNDORLÓ” kiadóhivatala.

sopronmegyei Hegyköböl származott ide s azonnal South Benden telepedett le, ahol nagy szerepet vitt az ottani magyarok szervezése körül. Ő alapította meg az ottani Széchenyi-egyletet, amelynek számos éven át elnöke volt. Zsigonics mindössze 34 évet élt. Erős ember volt és senki sem hitte volna, hogy a tüdővész, mely a mult heten ágyba döntötte, sirba viszi őt. A temetési szertartást a south bendi magyarság nagy részvéte mellett főt, Froelich János római kath. magyar plébános végezte. Az elhunytat fiatal özvegye és két árvaja gyászolja.

ELJEGYZÉS A NEW YORKI MAGYARSÁG KÖRÉBEN. Tomaszof Árnin honfitársunk, aki Rosett Mór magyar bankár perth aumboyi főkjának vezetője, a napokban váltott jegyet Laszky Elza kisasszonnyal. Szívvel gratulálunk.

MAGYAR-AMERIKAI POLGÁROK ELIZABETHPORTBAN. Az elizabethporti magyaroknak felejtéhetetlen napjuk volt szombaton. Egynéhány derek ember — Bahéry Bálint, Danyorszky István, Ern Jakab, Lukács János, Haas Antal, Ern Ferenc, Trauner János, Pusztay N. és mások — emyedetlen fáradozásai folytán megalakult az elizabethporti magyar politikai klub és ez a klub tartotta szombaton első nyilvános szereplését Huszár János és Walsch széken díszített termében. Az ünnepséget megelőzőleg kedélyes vacsorát adott lapunk szerkesztőjének tiszteletére Danyorszky István honfitársunk, akinek szeretetreméltó neje a konyhaművészet remekeit tette az asztalra. — A klub ünnepségét Bahéry Bálint elnök nyitotta meg egy leendő beszéddel, amelyben a klub céljait fejtette. Danyorszky István hosszabb és hatalmas beszédben — a melynek végeztével az egész közönség a Kossuth-nótát énekelte, — sürgette a magyarok szervezkedését, a klubhoz való csatlakozását. Singer Mihály, a „Bevándorló” szerkesztője, nagyszabású angol beszédben inkább a jelenvolt amerikai előkelőségekhez fordult, akiknek megmagyarázta, hogy a magyarok nemzetük ezreléves multja történetének tudásában mekkora politikai és munkaközlük és munkaerőjükben mekkora anyagi kincsot hoztak ide magukkal az Egyesült Államokba. Később Singer Mihály, engedve a közvéleménynek, még egy magyar beszédet is mondott. — Trauner Csinesics és Charle

vélte a Kratofil — na, meglássuk, lesz-e belőled püspök, vagy sem? Az osztály jól kaczagott a tanár ur észrevételén. [Minden alkalmat megragadtunk a tanári vizezekben való röhejre. A diákok azt hiszik, hogy így elejét lehet venni a tanárok szekundantó bosszújának.] Meg kell jegyez-nem, hogy Cirillnek a sorsa ezzel meg lett pécsettelve. Különösen a Kratofil, utazott rá. Már a legközelebbi órán így hitta ki felelni: — Na, Cirill! [röhögés] mely számok oszthatók maradék nélkül tizeneggyel? Cirill hallgatott és szaporán huynorgatott vöröspillájú szemével. — Gondolkozzál csak, Cirill! — Elfelejtettem, tanár ur. — Ejjnye, Cirill, így sohasem lesz belőled püspök! [Röhögés.]

Igy lété Cirillből az osztály mostoha-gyermekke. De csak a tanárok mertek vele ujjathazni, mink nem, mert igen kemény öklei voltak és az sem lett volna jó, ha valamelyikünket megrugott volna patkos eszénájával.

— Ugy látom, Cirill, — mondta neki az osztályfőnök ur — suszter lesz belőled, nem püspök.

— Nem leszek suszter! — vágta vissza daczosan a fia. És ebből baj lett. Beíródott az osztálykönyvbe, feleselés miatt.

Egy szerdai napon, tízperczkor, a Cirill megszólított. Hozzám volt leg-több bizalma.

— Mondok neked egy titkot. De esküdj meg, hogy nem árulod el senkinek. Megesküdtem.

— Ma vagyok itt utoljára az iskolában. Megszököm. És olyat csinállok, hogy az egész világ rólam fog beszélni. A Kratofil pedig megpukkadt az irigységétől. Megmutatom neki, hogy ki vagyok. Csak azért is. Csak azért is. Szervusz.

— Már még? — Igen.

Meghatva néztem Cirill után, de csak akkor kezdtem komolyan gondolkodni szavain, amiket előbb üres hengezésnek tartottam, amikor delután, söt másnap és harmadnap is a „ki

hiányzik”-ok közt említettük a nevét... A tanár ugyanis, óra elején megkérdi, ki hiányzik?

— Szlapák Cirill, — mondtuk korus-ban.

Beírták a nevét az osztálykönyvbe. Mikor már negyedik, ötödnap is hiány-zott, Kratofil megszokta.

— Mit csinál ez a Cirill? Nem tud-játok? Beteg talán?

— Senki sem bírt felvilágosítást adni. — Ki tudja, hogy hol lakik az apja? Csak egy rácz gyerek nyújtotta fel a kezét, moztatván két ujját, mint nyul a füleit.

— Te tudod, Kékity?

— Tudok.

— Hát akkor delután elmegy hozzájuk és megnézed, mi van vele. És hol-nap referálsz nekem.

— Igenis.

Ugy éreztük, hogy a Cirill kezd nevezetes személyiség lenni. Tízperczkor megemlítetttem, talán egy kissé kiszí-nezve, a titokzatos szavakat, melyeket Cirill legutóbb velem közölt. Valami hátrán is szegődöttünk Kékity mellé, hogy Cirill felkutatására induljunk.

Az öreg Szlapák, aki hivatalosolga, vagy eféle lehetett, kevés megindultság-gal jelentette ki, hogy ő maga sem tud többet nálunk. Őt napja nem látta Ci-rillt. Biztosan koldorog valahol, de anynyit mondhat, lesz dolga a nadrágszűj-nak, csak még egyszer a szemé elé ka-rüljön a gaz kölyök!

Kratofil tanár ur is közömbösen vette tudomásul a dolgokat. Még néhányn hétig hűsögesen beírták az osztály-könyvbe, hogy Szlapák Cirill hiányzik, de aztán nem írták be többet. A megjegyzések rovataiba annyit írtak be vé-gül, hogy Szlapák Cirill kinaradt.

Legendák hőséit avattunk Cirillt, mink, a III. B) diákjai. Azt hiszem, a többi osztály irigyelte fölünk ezt a szerencsét. Gyakran beszélgettünk Ci-rillről és Braunnak, az eminesznek, az volt a véleménye, hogy alkalmasint ha-vójnásnak szegődött és már a tengere-ken bolyong.

Elmult egy év, vagy talán másfél. Elég az hozzá, hogy Cirillről már nem

VÁLÓDI, HAMISÍTATLAN CALIFORNIAI VÖRÖS ÉS FEHÉR BOROK GALLONJA 50 CENT. CSAKIS HORDÓKBAN SZÁLLITTATIK 10 GALLONTÓL FELFELE. EGY EGÉSZ HORDÓ KÖRÜLBELÜL 50-53 GALLON. EGYÉSZ HORDÓ RENDELÉSÉNÉL A HORDÓT NEM SZÁMITJUK. INDEPENDENT WINE COMPANY A HEDGESIDE WINEYARD, NAPA, CAL. NEW YORKI KÉPVISELŐJE: MOLNÁR SÁNDOR 290-291 WEST STREET, NEW YORK. Rendelések e címre küldendők.

HA MEG AKAR GYÓGYULNI. HASZNÁLJA A Mersits-féle INJECTIN és a Mersits-féle SANCTIN CSEPPEK-et. Ezen szerek biztosan és gyorsan gyógyítanak fájdalmas folyást, kínzó gyuladást: akár friss a baj, akár régi keletű, hatásuk gyors és biztos. — Az INJECTIN mint befecskendezendő szer lesz használva, a SANCTIN-cseppek mint vörtszítő, a baj gyorsabb gyógyulását biztosítja. Egy üveg INJECTIN ára 80 cent. Postán 1 dollár. Hozzávaló finom fekete gummifecskendő 35 cent. Postán 40 cent. A SANCTIN-cseppek üvege 50 cent. Postán 60 cent. — NE HANYAGOLJA EL BAJÁT, hanem küldjön az alanti címre 2 dollár papírpénzben, vagy money orderen és mi elküldünk önnek 1 üveg INJECTIN, 1 üveg SANCTIN-cseppeket és egy legfinomabb fecskendőt, úgy hogy ott nem lesz, nem fizet rá semmit se többet. A csomagon semmi felírás a címen kívül nem lesz. Teljes titoktartást biztosítunk. Ezen kitűnő szerek egyedül a Clevelandi Vörös Kereszt első magyar gyógyszerertárban (Red Cross Pharmacy) kaphatók és ha postán rendel, czimozza a levelet egyszerűen magyarul így: „VÖRÖS KERESZT” magyar gyógyszer-tár, 8901 Buckeye Road és 89-ik utca, Cleveland, O. Irjon még ma a postán megjelent „HASZNOS TANÁCSADÓ” című könyvrt. INGYEN KÜLDJÜK MEG. —

ül, hogy hányan vannak — 14 éves életkorukig neveltetési járulékból részesülnek. Orvosi vizsgálat mellőzésével tagja lehet nem- és körülönbőség nélkül nélkül bárki, aki Magyarországon született. A tagilletékek tetszés szerint: egy negyedre, félve, vagy egész évre előre fizetendők. Egy negyedévi tagilleték..... 78c. Egy egész évi tagilleték..... \$3 12c. Tízévi tagilleték..... \$31 20c. Ennek befizetése után a budapesti központi egylet a tagnak 10 éves tagsága után rokkantság esetén: Hetenkint..... 11.90 koronát Havonkint..... 47.60 koronát Évenkint..... 571.20 koronát fizet, míg élt. A belépés összes költségei: Negyedévi tagilleték..... 78c. Beiratási díj..... 30c. Postaköltség..... 22c. Összesen..... \$1.30

Melynek beküldése után egy hónapon belül a budapesti központi hivatal által kiállított tagsági könyvecskét megkapja.

Kétfentes válagbélyegre Andrew Lawrence, 1608 N. Marshall St., Phila., Pa. bárkinek készségesen szolgál felvilágosítással.

Philadelphia, 1909 január 19. Honfitársi tisztelettel Lőrincz Endre, Tanczos Antal, Szabó Kálmán, Kiss János.

HARAGSZIK A FŐISPÁN. A gyakornok nem borult előtte térdre.

A bihari vármegyházán összeültözött két ur. Hatalmas és méltóságos az egyik, maga a főispán, Glac Antal; a másik egészen alul van a hivatalos ranglétrán, a czime: közigazgatási gyakornok és Szunyogh Istvánnak hívják. Ketjük közt operetnek indult, mulatságosnak látszó összeültözés történt, amelynek kulisszái mögött azonban fojtott indulatok és kitörni készülő politikai ellentétek rejtőznek. A gyakornok nem köszönt a főispánnak, a főispán pedig felegymlít indított emiat a gyakornok ellen, sőt felfüggesztette állásától és fizetésének csupán egyharmadát engedélyezte neki.

Glac Antal és Szunyogh István torzalkodása régi keletű. A gyakornok leplezetlenül fejezte ki érzelmét a főispánnal szemben, akinek se az utczán, se a megyeházán, se a hivatalában nem köszönt. Glac eleinte nem törődött a dolggal, de legutóbb, mikor Szunyogh a hivatalosan eljáró főispán előtt sem állt fel, kenyértörésre került a dolog. Glac megindította ellene az eljárást és a felfüggesztő végzésben ezt hozza fel indokul:

Szunyogh István közigazgatási gyakornok e hó 5-én, midőn az alispán urnál titkárom kíséretében megjelentem, az előszobájában többek között, akik tiszteletteljesen köszöntöttek, minden kötelees tisztelet mellőzésével szemembe nézve, mellemtem köszönés nélkül haladt el, miáttal mint főispánját szándékosan megsértett.

Glac Antal főispán így nyilatkozott az afférról:

— Szunyogh István hivatalos eljárásom közben többször nem köszönt. A tiszteletlenség miatt felegymlít eljárást indítottam ellene és állásától felfüggesztettem. Végzéssem ellen tizenöt napon belül felelőzetet a belügyminiszter urhoz. Meg kell jegyez-nem, hogy ettől eltérő Szunyogh István tiszteességes, szorgalmas és lelkes embernek ismerem. Azok a hírek, mintha köztem és a gyakornok ur közt összeültözés történt volna, nem felelnek meg a valóságnak.

Nagyváradon és Biharmegyében rendkívül feltűnést keltett a dolog, anélk inkább, mert Glac főispán régebben igen barátságos viszonyban volt a Szunyogh-családdal. A felfüggesztett gyakornok felelőzetet a főispán végzése ellen és reméli, hogy a belügyminiszter visszahelyezi hivatalába. Hogy a köszönést hogy fogják aztán elintézni, ez egyelőre a jövő titka.

RIZSAK JÁNOST és amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyzárusítók egyikének. Fiókirodák: Wharntonban, Alphon, Franklin Furnacen és South Bethlehem. Főáizlet: 127SECOND STREET.

A BEVÁNDORLO

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztő: SINGER MIHALY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

Pittsburgi iroda: 1917 FORBES STREET. Irodavezető: MUZSLAY JÓZSEF, aki Pennsylvania nyugati részén, Kelet-Ohioban és West Virginianban képviseli a „Bevándorló”-t minden tekintetben.

Trentoni iroda: 845 S. Broad Street. Irodavezető: Nyilas Kálmán. Tóth Béla ur egész New Jersey állam területére van a Bevándorló képviselőségét megbízva.

Johnstowni iroda: 316 Chestnut street. Irodavezető: Dzubay Emil.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre..... \$3.— Egyesült Államok egész évre..... \$2.50 Magyarország egész évre..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

Pittsburg offices: 1917 FORBES STREET. Manager: JOSEPH MUZSLAY.

Trenton offices: 845 S. Broad Street. Manager: Coloman Nyilas.

Mr. Adalbert Tóth is the authorized representative of A Bevándorló for the entire State of New Jersey.

Johnstown offices: 316 Chestnut street. Manager: Emil Dzubay.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year..... \$3.— For the United States, 1 year..... \$2.50 For Hungary, 1 year..... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILANKOK.

—Forradalom a mánás-kaszinóban! Ez a legújabb kábelhír hazuról. A kaszinó igazgatóságából kituszkolni akarják Fejérváryt a magyar főnemesek.

—Akkor nem mozdultak meg hasonló irányban, amikor Fejérváry az ő esz-szárjának parancsára agyontiporta az alkotmányt meg a népjogokat. Most azonban kiadták ellene a csatakiáltást, mert azt mondotta, hogy híve az általános szavazati jognak. Magyar mánásaink mindent meg tudnak boesítani, csak egyet nem: ha valaki akár csak a kis újját mozgatja meg a magyar népet.

—Lapunk egy barátja, egy magyar lelkész, hosszabb levélben azon panaszkodik, hogy egy amerikai magyar újság az ajkai bányáldozatok javára gyűjtést rendez.

—A lelkész ur panasza, bár meg nem osztjuk, okainál fogva megértjük. Az a kormány, írja ugyanis a lelkész, mely milliókat tud előteremteni ágyukra, Törökország kártalanítására, száz-ezreket tud költeni hasznát soha nem hajtó tanulmányutakra, az a kormány akarjon is, bírjon is segíteni azokon, a kik odahaza szerencsétlenül jártak.

—Helyes, igen tisztelt lelkész barátunk. Tudjon is, bírjon is. De mikor nem akar és nem bír. Az amerikai magyarok az ő adományfüllereikkel nem a kormányt támogatják, hanem a kormány által elhanyagolt, szegény népet.

—Az elnök meghívására e hó végével megint ülésezni, értekezni, tanácskozni fognak a munkásvezetők. A tanácskozás tárgya nem az, hogy miképp lehessen valahára véget vetni a gazdasági pangásnak, hanem az, hogy az ide-török bevándorlókat miképp lehessen felvilágosítani arról, hogy Amerika még nem vagy már nem aranyország.

—Erre az értekezésre kár volt pénz költeni. Hogy Amerika nem aranyország, arra hamarosan és fájdalomosan megtanítják a bevándorlót a viszonyok.

—A minap lapunk szerkesztője hosszabb beszélgetést folytatott szenátor Dorseyval, aki hosszú időn át California államot képviselte az Egyesült Államok szenátusában. A beszélgetés a magyarok körül forgott, akiket az öreg szenátor, aki hosszabb időn át Magyarországon is időzött, felette becsül.

Sohogysem bírta megérteni, hogy a magyarok miért adják magukat a veszélyes, lelketlenség bányamunkára, amikor az ő természetes foglalkozásuk a földmívelés. S mi nem bírtuk megadni a szenátor kérdésére a választ. Mert nem tudjuk megérteni mi sem.

AMERIKAI DOLGOK.

REGÉNYES TÖRTÉNET. Tacomban, Wash. a napokban elfogtak egy Klein József nevű német embert, akit Sauvageot asszony, egy tacomai társaságbeli nő azzal vádolt, hogy őt meg akarta ölni. Az asszony ezenkívül azt a panaszt hozta fel ellene, hogy zenei hajlandósága leányát a távol Alpesek egy falujában fogva tartja.

Pár évvel ezelőtt Sauvageot asszony, és Karasek asszony, két jómódu özvegy, elhatározták, hogy leányaikat, a 20 éves Dora Sauvageot-ot és a 25 éves Rosa Karasek-ot további zenei kiképzés végett Bécsbe küldik. Mielőtt elutaztak volna, a lányok itt megismerkedtek Klein-nal, akivel később Bécsben találkoztak. Klein ösztönzésére a lányok elhagyták Bécest és Zürichbe mentek, majd Svájc más vidékeit is felkeresték s anyjuk hívására sem akartak Amerikába visszatérni. A múlt héten Klein egyedül visszaérkezett Tacomba. Sauvageot asszony felszólította, hogy lányát kábel útján hívja vissza, amit Klein megtagadott. Ebből szót váltás keletkezett, amelynek folyamán állítólag Klein tettlegességre vetemedett az asszony ellen, s meg akarta őt ölni. Erre az asszony Kleint elfogatta. Klein tagadja, hogy a lányokat akarata el-eléne tartja vissza. Azt mondja, hogy a lányok jól érzik magukat Svájcban és nem akarnak Amerikába visszatérni.

MUNKANÉLKÜLIEK KONGRESSZUSA. A munkanélküliek szövetsége január 28-án tartotta országos kongresszusát St. Louisban James E. How, az úgynevezett „milliomos esavargó” elnöke alatt. A gyűlésen határozati javaslatokat fogadtak el, melynek értelmében a törvényhozást felszólítják, hogy az törvény útján kötelezze a kormányt oly intézkedések megtételére, amelyek segítségével a munkanélküliek megszüntethető volna. Azt indítványozták, hogy a kormány köteles legyen minden jelentkező embert munkával ellátni a közmunkáknál. Egy másik javaslat szerint a még rendelkezésre álló földeken az állam segítségével farmokat kellene berendezni a munkanélküliek számára. Ezenkívül követelik, hogy a kormány világosítsa fel a bevándorolni szándékozókat az Egyesült Államokban uralgó viszonyokról, nehogy a munkanélküliek tömege a bevándorlók által szaporítsanak.

Edward J. How, a munkanélküliek szövetségének elnöke, akit sokan a „milliomos esavargó”-nak neveznek, igen érdekes egyéniség. Ennek az embernek örökség útján több mint 100.000 dollár évi jövedelme van, de ebből nem költ el magára többet naponta, mint 25—40 centet. Azt mondja, hogy nincs joga ezt a nem ő általa keresett pénzt élvezni, míg annyi más ember koplal és szenved. Minden idejét a munkanélküliek és esavargók társaságában tölti; ugy jár, öltözködik, étkezik, s lakik, mint azok, s jövedelmét a munkanélküliek szervezésére, segélyezésére és munkaközvetítő iroda fenntartására költi. A munkanélküliek kongresszusa delegátusainak költségeit is How a sajátjából fedezte.

KATONASÁG KIRENDELÉSE A MUNKÁSOK ELLEN. Phoenix-ből, Arizona, írják, hogy Page helyettes kormányzó elrendelte a katonaság kérésében tartását az esetleg kiterjedő munkászavargások elnyomására. Az ottani bányászok uniót akarnak szervezni, amit a tulajdonosok elleneznek, s megakadályozni szeretnének. A tulajdonosok megtagadták a munkások képviselőivel való érintkezést, s mindezek miatt a munkások körében nagy nyugtalanság észlelhető. Ezek a körülmények okozták a katonaság készenléte helyezését.

VISSZA - NEW YORKBA. Roosevelt elnök, mint azt a napokban barátainak elbeszélte, nem fogja követni a régi szokást, hogy a volt elnök az új elnököt a beiktatás után a Fehér Háza elkísérje. A beiktatás megtörténte után Washingtonban Roosevelt a kapitólumból egyenesen a vasúti állomásra hajtat, hongan New Yorkba utazik. UJABB BONYODALMAK A JAPAN-KÉRDÉSBEN. Sacramento-ból, California, írják január 27-iki kelettel: More Anthony, a törvényhozás tagja a

szenátusban ma határozati javaslatot terjesztett elő, melyben a japán kormány felszólítását indítványozza az-iránt, hogy az a san franciscói főkonzul rendelje vissza, mert a japán főkonzul a californiai törvényhozást a japán kérdésben befolyásolni akarta. A konzul a californiai kormányt állítólag felkérte volna a japánellenes törvények megakadályozására. A javaslatot a szövetségi bizottsághoz utasították.

Gilletti kormányzó most Roosevelt elnöknek hosszú sürgönyt küldött a japánellenes rendszabályok ügyében, a melyben azt mondja, hogy közérdekből szükséges annak korlátozása, hogy kik, milyen nemzetiségű emberek szerzhessenek birtokot Californiában, s a japánokra vonatkozó korlátozás e tekintetben nemcsak Californiának, hanem az egész Unionnak érdeke.

AZ ÚJ ÁLLAMTITKÁR. A szenátus Washingtonban megerősítette Robert Bason államtitkári kinevezését, a ki Root államtitkár utóda lett. Ugy-szintén megerősítették John C. O'Laughlin segéd-államtitkári kinevezését is. Mindketten már meg is kezdtek működésüket.

FÉRFI GYŰLŐLET ELMÉLETBEN ÉS GYAKORLATBAN. Chicagoból írják január 27-iki kelettel: Nagy vihart idézett elő ma az özevgy-asszonyok klubjának gyűlésén annak a híre, hogy a klub elnöke, Prenevost asszony benyújtotta lemondását, mert — férjhez akar menni egy nebraskai emberhez.

A vihar oka igen érthető, ha megtudjuk, hogy a klub tagjai a legelkeseredettebb férfigyűlésekből állanak, akik hitüket a férfiakban, hosszas tapasztalatok következtében, saját állításuk szerint, örökre elvesztették.

A dolog annál feltűnőbb, mert Prenevost asszony volt közöttük a legnagyobb férfigyűlölő. „Önző, csaló, aljas, hazug, féltékeny, szemtelen, hitelt nem érdemlő”, ezek a kifejezések csak kis részét fejezik ki azoknak, amelyekkel ő a férfiakat jellegzőnek szokta. — Nem szabad, hogy többé férfi közeledjék hozzá, — mondta. — A szabadságot megízleltem és ez olyan édes!

Érthetetlennek tűnt fel tehát mindenki előtt ez a nagy következetlenség. Lemondó levelében azonban elég jól ki-magyarázta magát. — Meg ne ítéletek nagyon, — mondta — leendő férjem olyan kedves ember.

AKI oly helyekről, hol a munka már megindult, az ottani honfitársak pontos címzeit hoz-zám beküldi, a legújabb és legteljesebb „Ma-gyar-Angol Tolmács”-ot vagy más hasznos tár-gyat kap tőlem ajándékba. Cím: JOHN NE-METH, banker, 457 Washington street, NEW YORK.

Magyar fogorvos Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés. DR. FRANK KERN 235 EAST 10 UTCA, NEW YORK. — Az első és második Ave. közt. — RENDEL: Reggeltől 10-től este 8-ig. VASARNAP: Reggeltől 10-től délután 1-ig.

A LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÜLDŐ BANKAR HAJÓ ÉS VASÚTIJEGY IRODA KISS EMIL 104 SECOND AVE. NEW-YORK

TRENTONI GÖZFÜRDŐ TÖRÖK ÉS OROSZ FÜRDŐK 132 NORTH WARREN STREET, TRENTON, N. J. Jegyek Tóth Béla úrnál is kaphatók: 517 S. BROAD STREET.

Habsburg-kávéház 188—190 MÁSODIK AVENUE, A 12-IK UTCA SARKÁN. Tulajdonos: HERZ E. Kiténő magyar ételek és italok. Ponto s kiszolgálás. Minden este zene.

A NAGYVILÁGBÓL.

STATÁRIUM PRÁGÁBAN. A kormány január 28-án közhírré tette, hogy február 1-től kezdve kivételes rendszabályokat, más szóval statáriumot fog életbeléptetni, ha a vasárnapi nap folyamán a californiai törvényhozást a japán kérdésben befolyásolni akarta. A csehek erre azzal feleltek, hogy hasonlóképpen kell eljárni Égerre nézve is, ahol a németek féktelenkednek.

A prágai események nagy gondot okoznak az itteni német köröknek, mert a csehek nyíltan hangoztatják, hogy a csehellenes magatartásu német diákokat le fogják öldölni.

A kormány is nagy dilemmában van a nyelvtörvény kérdése miatt. Ma köz-tudomásra hozta, hogy jövő héten benyújtja a Reichstagnak a nyelvtörvényt, melynek révén a csehek és németek közt Csehországban valami köles-nösséget lehetne létrehozni. Nincs azonban rá kilátás, hogy e tekintetben az irányadó körökkel valami megegye-zésre lehetne jutni.

TRÓNÖRÖKÖS, MINT KÁVÉHA-ZI ÉNEKES. Budapestről sürgönyzik: Milának, a néhai szerb királynak törvénytelen fia, György Kristóf, aki trónkövetelési igényeket is támasztott a szerb trónra, egy budapesti kávéház tulajdonosával szerződést kötött, melynek értelmében minden este 50 koroná felletti díj ellenében a kávéházban mint énekes fog közreműködni.

A BOLGÁROK LEFEGYVERKEZ-NEK. A bolgárok fokról-fokra abba-hagyják hadikészülődéseiket. Mint a legújabb hír jelenti, a bolgár kormány visszarendelte a török határ felé összpontosított tartalékosokat, s a tartalékos csapatait fel fogja oszlatni.

UJABB BOLGÁR JEGYZÉK. A bolgár kormány a hatalmakhoz a napokban újabb jegyzéket intézett, melyben panaszkodik a török kormány engesztelhetetlen és merev magatartása miatt, s kijelenti, hogy a következményekért a portát teszi felelőssé.

A jegyzék kéri a hatalmak beleavatkozását, figyelemzet azonban a helyzet feszült voltára, s az ebből származható bonyodalmakra.

AZ OSZTRÁK-TÖRÖK BONYODA-LOM. Bécsből sürgönyzik január 29-iki kelettel, hogy Bienerth osztrák miniszterelnök nyilatkozatot adott ki, melyben abbéli reményének adott kifejezést, hogy a törökök bojkottja nemsokára megszűnik és a barátságos viszony a két állam között helyreáll. A török kormány és üzleti világ már különben is belátta, hogy a bojkott kétélű fegyver, s már ezért is ennek megszűnése csak napok kérdése.

Bosznia és Hercegovinára nézve kijelentette a miniszterelnök, hogy ezek kormányzása teljesen alkotmányos módon fog történni, s hogy mindkét anektáit tartomány valószínűleg már a legközelebbi nyár folyamán független törvényhozási joggal és önálló alkotmányval lesz felruházva.

AZ ÚJ OROSZ RÓMAI NAGYKÖ-VET. Szentpétervárról sürgönyzik, hogy Dolgoruki herceg tábornagyot az elhalt Muraviev helyébe, mint nagykövetet Rómába kineveztek.

A kinevezés nagy meglepetést okozott, mert senki sem várta volna, hogy Miklós csár a kinevezésnél az orosz külügyi szolgálat régi, kipróbált erőt mellőzni fogja. Dolgoruki herceg, aki Oroszország egyik legrégibb, legismertebb családjából származik, életkintve egy rövid ideig Perzsiában, Teheránban való tartózkodásától, semmi jártassággal sem bír a diplomáciai szolgálatban.

UJABB FÖLDRENGÉS SPANYOL-ORSZÁGBAN. Londonból sürgönyzik, hogy Spanyolország déli részén január 30-án erős földrengés volt, mely több várost és falut elpusztított. Egy hirtelen áram teljesen maga alá temette a partvidéket Barcelona közelében. Számos emberélet is áldozatul esett, melyeknek számát azonban még nem tudják. A környékbeli lakosok kétségbeesve keresnek menedéket, s igyekeznek messze menekülni a veszélyeztetett helyekről, azonban így is ki vannak té-

ve a hideg és éhség által való elpusztulás veszélyének.

A BELGA KORMÁNY IJEDEL-ME. A belga kormányt nagy nyugtalansággal tölti el a német katonai lég-hajók szaporodása, melyek a Basses Caut vidéken tulságos sűrűn röpködnek. Ez okból elrendelte a kérdéses helyek megerősítését, s gondoskodik kellő védelmi intézkedések megtételéről, s a szükséges védelmi eszközök beszerzéséről is, hogy esetleges támadások készü-ltetlenül ne találják.

ROOSEVELT — RÓMAI POLGÁR. Rómából kábelzik, hogy az ottani Tribuna nevű éléköl újság Rooseveltnek római polgárrá való megválasztását indítványozza. Ezzel akarja leróni a há-lát az Egyesült Államok elnöke iránt, aki a nagy földrengés alkalmából nagy-mérvű támogatást nyújtott az olaszok-nak.

MEGKARDLAPOZOTT SZOCZIA-LISTÁK. Hannoverből kábelzik, hogy ott a szocialistákat, akik a porosz vá-lasztói reform ellen tüntettek, a rend-őrség széjjelverte. A rendőrök minden előzetes felszólítás nélkül a szocialis-ták közé rontottak s megkardlapozták őket. Vagy harminczan súlyosan meg-sebesültek.

ELTEMETETT FALU. Marokkó-ból jelenti, hogy ott a Ceuta nevű köz-ségen éjnek idején megeszűnt a föld. A földesuszamlást óriási robaj előzte meg, amely elöl az utczára rohantak a lakosok. Később egy lökést éreztek, majd egynehány pillanat alatt az egész falu elsüllyedt.

CASTRO UTÓDJA CASTRO SZE-LEMÉBEN DOLGOZIK. Mindenki azt remélte, hogy Castro, Venezuela el-nökének szökészterü menekülésével és Gomeznek elnökké való megválasztásá-val Venezuelában helyre fog állni a kül-ső és belső béke. A világ csalódott. Gome-z csakugy gyűlöli az idegeneket, mint Castro s félt, hogy a hatalmak leg-közelebb megint flottatüntetéssel fog-ják rendreusítani a merész Venezue-lát.

GYŰLÖLIK A KERESZTYENE-KET. Tangeri kábelürgöny jelenti, hogy egy munkásember egy francia ka-tonára vetette magát s azzal akarta őt leszúrni: „Le veled, kutya keresztény!” A merénylet nem sikerült s a szultán a merénylőt agyonkorbácsoltatta.

TÁFTÉK BUDAPESTEN.

Budapestről kábelzik, hogy az Egye-sült Államok megválasztott elnökének, Taft Howard Vilmosnak sógorúja és huga tegnap Budapestre érkeztek. A vasuton Francis, Amerikának bé-csi nagykövete várta a vendégeket. Az ő kalauzálása mellett látogatták meg Wekerle Sándor miniszterelnököt és Justh Gyulát, a képviselőház elnökét.

JÓ KERESÉT. Tanuljon bábáságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábakra szük-ség van. Írjon e címre: BÁBAKÉPZŐ INTÉZET 8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

KAIL G. ÁRPÁD BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE — Alapítottait 1890-ben. — Közjegyzői iroda úgy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legponto-sabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pon-tos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajónalakk képviselője. HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA. magyar közjegyző 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

John R. Pfarr 319 BROAD STREET, JOHNSTOWN, Pa. Szőlőda, ahol igazi Molnár-féle borok és pálinkák kaphatók. Finom magyar kiskol-gálás. (márc. 1.)

Pallas Hotel 528 WASHINGTON AVE., JOHNSTOWN, Pa. A magyarság találkozási helye John-stownban. Különléte sörök, importált borok nagyban és kicsinyben jutányos áron kap-hatók. BETTERMAN GUSZTAV, tulajdonos.

Kedd, február 2. H... F... BUDA... tosseg... min rég... perpatva... mi nagy... hány hé... megöli... közölte... — Mi... kor a c... életünk... Ezzel... és hozzá... hoz. Az... nyen a f... irta, elő... A férj k... ládi drá... ment ha... sal foga... végleg e... szét és... — Mo... Schäf... vert és... talált, d... siettek... házastá... ta a viz... A... BUD... dult ar... nap éjj... tisztvis... hiányzo... rendlet... ügyelet... azt hitt... különö... mutatók... zott mé... magát... szen kö... s arra... a Nádor... sára, al... — Hé... kérdezt... — A... házban... rendőri... ságot. — A... rélt kül... alig tud... egy det... hol az... már hó... mert ál... megszál... házban... ját, me... kifizetn... radt. A... akadály... ben sze... promitt... tette a... épületé... esetlen... ALS... lokczi... huzássz... 9-én k... gát kik... a műté... marcsil... mulva... elrende... állapít... forog f... tották... ÁRA... szoczia... napra a... tartásá... megtilt... azzal a... ben ro... felmezt... főkepit... ilyen p... gyűlés... telenek... ÁRA... Zselén... tovszék... mond... resked... Aradn... akarják... anyag... közjeg... intézet... ben a... BA... mélyvo... felbör... a kióm... A szer... ték a

Hazai Dolgok.

Felbomlott családi dráma.

BUDAPEST. Schaffer Sándor lakosság és a felesége, Berkovits Heermán régió vizsázkodásban éltek. A perpatvar, civódás napirenden volt, a mi nagyon elkésztette a férjet. Néhány héttel ezelőtt elhatározta, hogy megöli az asszonyt és magát. Tervét közölte a feleségével is.

— Minek éljünk, — mondta — mikor a civakodás csak megmérgezi az életünket.

Ezzel letette a revolvért az asztalra és hozzáfogott a bucsulevél megírásához. Az asszony nem volt egy véleményen a férjével, s amíg ez a bucsulevél írt, elesente a revolvért és elrejtette. A férj kénytelen volt elhalasztani a családi drámát. Minap Schaffer részegen ment haza. A felesége szemrehányással fogadta. A lakatosgegd most már végleg elkésztett, felragadt egy fejszét és az asszony felé rohant.

— Most meghalsz! — kiáltotta.

Schafferné azonban elővette a revolvért és támadásra lépett. A golyó nem talált, de a lövés zajára a házbeliek besiettek és lefegyverezték az elkésztett házastársakat. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

A nyugalmazott százados.

BUDAPEST. Kópottás külsejű, dult arcu katonatiszt állított be minap éjjel a főkapitányság ügyeletes tisztviselőjéhez. Kabátja, gallérja hiányzott s a rajta levő ruha is annyira rendetlen állapotban volt, hogy az ügyeletes rendőrtiszt első pillanatban az hitte, hogy örülttel van dolga. A különös vendég azonban csakhamar bemutatkozott és K. Kálmán nyugalmazott méneskari századosnak mondotta magát, majd támolygó lépésekkel egészen közel ment a rendőrtisztviselőhöz s arra kérte, hogy küldjön rendőroket a Nádor-utca 15. szám alatt levő lakására, ahol nem akarják behoztatni.

— Hát hol hagyta a kabátját? — kérdezte a rendőrfogalmazó.

— A Váci-köruton, a Piccolo-kávéházban elvették tőlem. Küldjön oda is rendőroket s csukassa le az egész társaságot.

A rendőrtisztviselő látva, hogy a züllött külsejű százados annyit ivott, hogy alig tud valamit magáról, elküldtetett egy detektívét a százados lakására, a hol azt mondták, hogy a százados már hónapok óta nem fizet házbért és mert állandóan részeg, azért akarnak megszabadulni tőle. A Piccolo-kávéházban pedig azért vették el a kabátját, mert a megrendelt italt nem tudta kifizetni s már több ízben is adós maradt. A rendőrtisztviselő meg akarta akadályozni, hogy a deliriumtremensben szenvedő százados tovább is kompromittálja a hadsereget, ezért átkísértette a téparancsnokság Irányi-utcai épületébe, ahol gondoskodtak a szerencsétlen ember sorsáról.

A kontár fogház.

ALSÓKUBIN. Mihalek István lokezi földműves, ki üres óráiban fogházással is foglalkozott, mult hónap 9-én Kobus Kramarsik János fájós fogát kihúzta. A szerszám, melylyel ezt a műtétet végezte, rozsdás volt. Kramarsik fogmérgezést kapott és 8 nap múlva meg is halt. Feljelentés folytán elrendelték a hulla boncolását és megállapították, hogy vérmérgezés esete forog fenn. Mihalek ellen megindították a büntető eljárást.

Betiltott gyűlés.

ARAD. Az erdélyi összes román szociálisták Aradra érkeztek, hogy két napra tervezett kongresszusukat megtartsák. Sarlot Domokos főkapitány megtiltotta a kongresszus megtartását azzal az indoklással, hogy a kérvényben román szociáldemokrata párt kérelmezi a kongresszus engedélyezését, a főkapitány pedig Magyarországon ilyen pártot nem ismer. A románok a gyűlés megtartása nélkül voltak kénytelenek hazautazni.

Gróf fakeskedők.

ARAD. Néhány héttel ezelőtt gróf Zselenski Róbert, most pedig gróf Zoltovszky Szaniszló és testvére, Zsigmond, galicziai grófok, Aradon fakeskedést létesítettek. A két grófnak Aradmegyében erdejük van és onnan akarják a kereskedéshez szükséges anyagot szállítani. A két lengyel gróf közzegző által hitelsített headványt intézték az aradi törvényszékhez, melyben a czélgjegyzést kérik.

Felrobbant kazán.

BAJA. A Zombor felől érkezett személyvonat kazánja a bajai határban felrobant. A robbanás következtében a kiömlő gőz Lukity fékezést leforrasztta. A szerencsétlen embert haldokolva vitték a kórházba.

Házasság rendbírósággal.

BÉKÁSMEGYER. A község itt húzódik meg szép csendesen a főváros tözsomszedságában s mindmáig senki se tudta, miről nevezetes ez a mi szomszédos falucsánk. Ez a Békásmegyer, a mint az alábbiakból kiderül, szintén arról nevezetes, amiről a legtöbb vidéki falu és a város, hogy hatósági tisztviselői gorombák, mint a durva szálakból megszőtt paraszti vászon.

Történt ugyanis, hogy tavaly az anyakönyvi hivatalban esküvő czéljából annak rendje és módja szerint megjelent Bösinger József és menyasszonya, Eyer Erzsébet. Öt óra délutánra voltak odarendelve, el is jöttek a násznépvel együtt. De az anyakönyvesnek történetesen más dolga volt s gorombán kiutasította a násznépet az udvarra. Vagy másfél óra hosszat ácsorogtak az udvaron Bösingerek, míg végül újra megkérték az anyakönyvest, hogy teljesítse kötelességét. Ez ismételtlen durva, sőt kvalifikálhatatlan kifejezésekkel illette őket, majd dühében Bösingert száz korona, menyasszonyát pedig ötven korona bírsággal sújtotta.

El lehet képzelni, hogy érezte magát a násznép, mit éreztek az esküvőre érkezett jegyesek, akik a tisztos házasságkötés helyett egy rut, piszkos pórpátvar kellős közepébe estek bele. Az ilyen anyakönyves a koresmában tán megfelelné, de a hivatalban nem szabad megütni. Még pedig egy pillanatig se.

Fegyver a gyermekek kezében.

CSÁKOVA. Torontálmegye. Russmir Aurél parasztagazda négyéves Péter nevű fiacskája apja fegyverrel játszott a szobában. A töltött fegyver forgatás közben elsült és a golyó a szobában játszó másik gyermek, Russmir Miklós hátába fúródott és azonnal meghalt. Az áldozat szintén csak négyéves volt és unokatestvére a véletlenből gyilkossá lett Russmir Péternek. A temesvári kir. ügyészség elrendelte a nyomozást annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Letartóztatott szélhámos.

EGER. A minap letartóztatottak egy veszedelmes szélhámost, aki ugyszólván az egész országot végigcsalta. Az illető Radenics Ferencz, most 22 esztendő, rendkívül elegánsan öltözött fiatalember, aki a vidéki városokban többnyire Wimmersperg Nándor bárónak mutatkozott be és panaszos hangon elbeszélte, hogy atyja meghalt, a családja koldusbotra jutott és szép birtoka dobora kerül. Ezzel a mesével sikerült bejutnia a legelőkelőbb társaságokba, a hol egész vagyont koldult össze, kölesőket vett fel, amj mikor égni kezdett talpa alatt a föld, megugrott és más városban folytatta szélhámoskodását. Radenics hat gimnáziumot végzett és előzőleg tisztviselő volt, de váltohamisítás miatt a budapesti törvényszék hat hónapi börtönbüntetéssel sújtotta. Büntetésének kitöltése után sorozták be katonának, de katonácnál mellbelte magát és súlyos sebével a helyőrségi kórházba vitték. Onnan tavaly május 6-án megszökött. Kisebb csalásokat követett el a fővárosban, majd elment Bécsbe. Ott előkelő lakást bérelt, megismerkedett az ottani mánásokkal, akiktől nagyobb kölcsönöket kért. Mindenütt Wimmersperg Nándor bárónak mondotta magát. Mikor már mindent letarolt, megszökött és Pozsonyba ment, ahol a káptalanlót zsarolt ki a „háro ur” nagyobb összeget. Pozsonyból Nyitrára ment. Innen hamisított megrendeléseket küldött egy könyvkereskedő-vállalatnak, amelyekben Orel Géza, Erdődy Imre, Apponyi Henrik grófok és Kerekes Aladár dr. ügyvéd nyitrai lakosok nevére rendelt könyveket. Amikor megkapta a könyvkiadótól a provizórt, ellíant Nyitráról. Pár hét múlva a debreczeni Bika-szálló személyzetét tévesztette meg az elegáns szélhámos. Amikor elfogyott a pénz, táviratot küldött Orel Géza pénzügyi

tanácsosnak Nyitrára fia, Orel Korolán nevében, hogy azonnal küldjön a címére 400 koronát. A főpinczértől pedig kölcsönt vett fel és másnap megszökött Debreczenből és Budapestre jött. A fővárosban felkereste a mánás-családot, mindenütt Messy de Miele grófnak mutatkozott be s nagy összeget összekoldult. A fővárosból újra menekülnie kellett és Sopronba ment és ott is szélhámoskodásból élt. Mikor ott gyanut fogtak ellene, visszatért Budapestre. Itt Radenics a szatmári református egyház sorsjegyeit árusította, összejárta a sorsjegyekkel Budapest környékét, mindenütt csalt, könyöradományt gyűjtött és ha eladott egy sorsjegyet, elköltötte az árát. Budapestről Egerbe ment, ahol végre letartóztaták.

Szédeltő álbankár.

EPERJES. Keszler Vilmos ügynök az eperjesi és környékbeli kisgazdák körében, hol bankárnak adta ki magát, számos csalást és sikkasztást követett el. Az eperjesi rendőrség üzleti könyveit rá alá vette, őt magát pedig letartóztatta. Keszler hasonló büncselekményekért egy ízben már kétévi fegyházra volt ítélve.

Gazdálkodó és földbirtokos.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY. Szilvási Sándor gazdálkodó agyonlőtte Dani Ernő földbirtokost. Szilvási az országuton leste meg haragosát és tettét boszúból követte el. A gyilkost elfogták. Letartóztatása alkalmával feleségére is rálőtt, mert a revolvért el akarták tőle venni.

Meggyilkolt gazda.

KECSKEMÉT. Tápógyörgyön Sinke Mihály jómódu gazdát minap éjjel holtan találták. A vizsgálat megállapította, hogy Sinke gyilkosság áldozata. A csendőrség széleskörű nyomozást indított és elfogta a Mészáros, Bugyi és Medgyes-családok nyolcz tagját, akik ellen alapos gyanu merült fel, hogy a gyilkosságban ők a tettesek. Tekintettel arra, hogy a gyanúsítottak jómóduak, azt hiszik, hogy a gyilkosság boszu műve.

Farkasok garázdálkodása.

KIRÁLYHELMECZ. Itt és a vidéken roppant elszaporodtak a farkasok. E napokban falusi emberek a temető közelében két farkassal találkoztak. Az emberek üldözöbe vették a vadállatokat, de mivel fegyvertelenek voltak, nem teheték őket ártalmatlanná, hanem kénytelenek voltak megelégedni azzal, hogy a farkasokat visszazavarták a rengetegbe. Másnap hajnalban a két farkas ismét megjelent a királyhelmezi temető körül, sőt a faluba is bemelegkedtek, ahol a kora reggeli órákban nem kis megrökönyést okozott a ritka látvány. Szerencsére senkiben kárt nem tettek, hanem csak végigmérték a községet. Eppen Soltész László mészárosmester üzlete előtt haladtak el, amikor Soltész felismerte a jövevényekben az ordásokat, fegyverrel utánuk iramodott s az egyiket le is terítette, a másik elmenekült.

Véres zavargások.

KOLOZSVAR. A kolozsvári dohánygyár munkásai körében már régóta mutatkoznak az elégedetlenség jelei, mert az igazgatóság nem teljesítette a fizetésjavításra vonatkozó kérésüket. A munkások küldöttsége minap délután ismét felkereste Hirth Györgyöt, a dohánygyár igazgatóját, aki kérésükre kijelentette, hogy annak teljesítése a budapesti központi dohányjövődéki igazgatóságtól függ s éppen azért jelentést

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegvárusítók egyikének. Fiókirodák: Whartonban, Alphon, Franklin Furnacen és South Bethelhe men. Főzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

fog tenni kérelmükről, amelyre február 15-éig választ ígért. A küldöttség tagjai látszólag békésen távoztak, de társaikat rosszul informálták, mert másnap reggel, mikor a munkát újra megkezdették, mindent tettek, csak nem dolgoztak s az osztrályvezetők végre is jelentést tettek az igazgatónak, aki magához hívatta a vezetőket. Mialatt a küldöttség az igazgatónál járt, a munkások megtámadták a gyárból éppen távozni szándékozó Krampera Sándor tisztviselőt. Eleintén szidalmazták, majd botot emeltek rá s mikor a tisztviselő védekezni próbált, valóságos zenu

dülés támadt. A munkások kivonultak az utcára, majd meg akarták ostromolni a gyárat, de a segítségül hívott rendőrség az ezernégy száz zavargó munkást, akik között sok asszony és leány volt, szétkergette. A zavargók akkor a Bakocsy-téri parkba vonultak, hogy gyűlést tartsanak. Krampera Sándor, a megvert tisztviselő, négy rendőr kíséretében hazafelé tartott s utja éppen a Bakocsy-tér mellett vezetett el. Mikor a gyűlésező tömeg megpillantotta, rávetette magát, a ruháját letépte s véresre verte. A kíséretül adott négy rendőrt hasonló sors

HARMINCZ ÉV ÓTA FENNÁLL.

FALCK A. és TÁRSA

115 West 125th Street,
New York City.

BANKÁR, HAJÓGYÜNYÖK, KÖZJEGYZŐ, ÜGYVED.

LEGREGIBB, LEGMEGBIZHATÓBB, LEGGYORSABB ÉS LEGOLCSÓBB

PÉNZKÜLDŐ.

„Kossuth jogügyi iroda”

INGYENES JOGÜGYI OSZTÁLY. — KÉRJEN ÁRJEJYZÉKET.

A SCRANTONI MAGYAR MÜKEDVELŐ TÁRSASÁG FEBRUÁR HÓ 9-ÉN, A MUSIC HALL TERMÉBEN, 215 LACKAWANA AVE., SCRANTON, színelőadást rendez.:::

SZINRE KERÜL:

A TÓT LEÁNY

A színelőadásra a scrantoni magyarság nagyban készülődik, ez abból is kitünik, hogy a belépti jegyek feleresze már el van adva, de nincs min csodálkozni, mivel minden magyar izületember ugy Scrantonban, mint a vidéken árusítja a jegyeket. Azon izületember, ki a legtöbb jegyet fogja eladni, igen érdekes meglepetésben fog részesülni.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDÉSRE

SCHWABACH és FIA

KÉT MAGYAR BANKHÁZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZUTALVÁNYOK, HITELEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET = NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.

NEW YORK, 145 MASODIK AVENUE, A KIL ENCDIK UTCA SARKÁN.

Kitünő ételek és italok.

Kitünő ételek és italok.

A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.

SZOMBAT ES VASÁRNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGÁNYZENE.

OLCSÓFARMOK

NORFOLK, nyolczvanezer lakossal bíró város szélén, a déli államok kereskedelmi központján van 300 farm egymás mellett.

Hungarian Farm Colony

Kitünő zöldség, gyümölcs- és szőlőtermelő, valamint búzát termő fekete föld. HUSZ holdas farm 200 dollártól 600 dollárig. Három szobás új lakóház és új istálló 4 jászág részére 200 dollárért. Négy szobás ugyanolyan istállótól 240 dollár. Fizetendő a vételár harmadrésze. Felvilágosítást ad a tulajdonos

SCHAEFER & RÉDAY

103 PLUME STREET,

NORFOLK, Va.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Összes tőke \$450,000.

Beszélnék magyarul.

IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingsmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson. ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.

A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK ugy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfényezete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ÖN BETÉTJE ezen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivethet.

BETÉTJEIT EGY DOLLÁRTól feljebb posta utján is küldheti és mi azonnal megküldjük Önnek a betétkönyvecskét. PÉNZT KÜLDÖNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a leggyorsabb idő alatt.

AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árára vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást leveleleg. CZIM:

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

erte. Végre is lovasrendőrök érkeztek, akik kimentették a megátmodott embereket veszélyes helyzetükből, a tömeget pedig szétverték. A zavargók most sem akartak nyugodni és a tornacsarnokokhoz mentek, hogy gyűlést tartsanak. A csarnok ajtaját zárva találták, mire a hatalmas kaput kifeszítették s úgy hatoltak a terembe. De a gyűlést ott sem tarthatták meg, mert a rendőrség idejében megjelent és szétkergette a gyülekezőket. Délután két órákor a munkások újra a dohánygyár előtt gyülekeztek s most már sok asszony magával hozta a férjét is, úgy hogy a tömeg körülből kétféle fere szaporodott. Mind fenyegetőbb állást foglaltak el és kiadták a jelszót a gyár megostromlására. Már-már kitört a harc, amikor újra megjelent a lovasrendőrség és a garázda tömeget szétverte.

A töltött revolver.
LIPTÓSZENTMIKLÓS. A postahivatalban több gyakornok töltött revolvert nézetlenül, miközben az elült és az itteni postafőnök 15 éves fiának lábába fordult. Rögönt orvost hívták, ki kezelés alá vette a sebet, de a golyót még nem sikerült megtalálni. Ha sebal nem áll be, úgy, azt hiszik, megmenethető lesz.

Tömeges kivándorlás.
MAKÓ. Csanádgyere falvaiban az elmúlt hetekben a kivándorlás ijészt módon megnövekedett. Különösen nagy a kivándorlás a szerbek lakta vidéken, honnan a szerb legények azért vándorolnak ki Amerikába, mert félnek az esetleg bekövetkező háborútól. A hamburgi hajózási vállalatok ügynökei terjesztik a háború hírért az egyes szerbek lakta falvakban, izgatva őket, hogy szerbeknek nem szabad harcolni a szerbek ellen, jobb lesz, ha arra az időre, míg a háború tart, kimennek Amerikába dolgozni. Az izgatott ügynököknek sok helyen sikerül is célt érni, így a többiek között Magyar-kánizsán a napokban nem kevesebbmint hetvenhat szerb váltott utlevélet Amerikába.

Végezetes mecskakergetés.
MAKÓ. Kardos József asztalosmester kéteves fiacskája borzalmasan öszszegétt. Anyja már régóta agybanfekvő beteg, atyja pedig máshol van mindig munkálva elfoglalva s így a gyermek gondozását a család bízta. Minap, míg a család a mecskával játszott, ide-oda kergette. Egyszer csak az udvaron, a füveska a mecskával játszott, ide-oda kergette. Egyszer csak a mecska a tűzhely mögé bujt, a kis fiu utána, de lába megboltolt és arca az tűzhely izzó vasfedelére bukott, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy alhoz valóságosan odasült. Rémes sikoltására nagybetűt anyja rohant a konyhába s szabaddította meg halálos helyzetéből. A kis fiu életbenmaradásához nincs remény.

Üngyilkos postafőnök.
MÁTÉSZALKA. Beres Gyula mátszalkai postahivatali főnök üngyilkosságot követett el és nyomban meghalt. Nagy szerepe volt a társas életben s több humánus intézményt létesített Mátészalkán. Ó alapította meg a tűzoltó-egyesületet is, amelynek főparancsnoka volt. Tettének okát nem tudják. Egy rabbi halálos szerencsétlensége.

MISKOLCZ. Kain Salamon mezőkereseti rabbit, mikor a szomszédos Pusztacserepes tanya ment temetni, végezetes szerencsétlenség érte. A lovak megbokrosodtak és örült vágatással száguldtak végig az országúton. A kocsis nem tudta a lovakat megfékezni s minden pillanatban az a veszély fenyegett, hogy a kocsi az árokba fordul. A rabbi egy ideig kétségbeesetten állt a kocsiban, de amikor látta, hogy a közeli fordulónál a lovak nekiviszik a kocsit az útszéli fának, kiugrott a kocsiból. Azonban oly szerencsétlenül zuhant le, hogy agyváradást szenvedett, minek következtében kétórái kínhalál után meghalt.

Alk háborúba akar menni.
NYIREGYPÁZA. Most, amikor mindenki örül, hogy a Törökországgal való békes megegyezéssel a komoly háború veszedelem elvonult a fejünk fölül, érdekesen hangzik az a levél, amelyet egy rakamazai tartalékos küldött a munkás hadkiegészítő parancsnokságnak. A derék férfi e levélben egyenesen azt kéri, hogy vigyék Boszniába, mert ő hazajönni akar. A levél eredeti fogalmazásában így szól: „Kélt levelem Szabócsmege Rakamaz enként jelentkező levelemet nyujtom be az hadkiegészítő parancsnoksághoz, mivel megdöbentő hír halaczik a bószniai határon mivel már a firtesz batalion elment Misólczról bószniában a vérengző határa mivel bándokom vitéz bajtásomér énis kérek alásan a hadkiegészítő ur pa-

rancsnokságtól egy 24 óra alatti berukoló Sárgea czedulát mivel fiatal rezervába hejezet katóna vagyok szeretnék gárlilacsapatnak madlner pirulát osztani és mivel 24 óra alatti sárgea enhívom megnek érkezik s hó 13-án ehkém jelentkezn fogok a had kiegeszito parancsnoksági kázerlájában Munkácsen és ezen jelentkezésemet nem ázer ecelekszem, hogy talán a hagymasztaban vonék vagy pedig szeszes vónék hanem ázer, hogy pedig húségesen a katonaji egyetemhez és ázer gyórsitva váram a 24 óra alatt berukoló sárgea czedulát kézbesíteni az útközet harezra ezimzeti helyzetem Jösef Ling 1904.”

Üngyilkos urólcány.
OKÁNY. Biharmegye. Simonffy Margit, iteni jómódu szüök fiatal leánya szerelmes lett. Szíve választottja azonban kivette érzelmét, s tudni sem akart a leányról, aki aztán buskomor lett és betegeskedni kezdett. Az érzékeny leány elkeseredésében megmérgezte magát.

Megfagyott irnok.
PÉCS. Jilli Viktor főszozlabiró Laskafalu határában a mult heten egy uri ruhába öltözött megfagyott férfihulltetet talált. A nála levő iratokból kitűnt, hogy az illető Földesi Béla, kácsafalui jegyző irnok. Az ünnepekre Eszkére ment és lehetséges, hogy nem a legjozanabb fővel indult vissza Kácsfalura és útközben az álom, meg a fáradság elnyomta. A pulna hóra felé fordult, azonban megfagyott és a szél behordta hóval, ázer nem akadt rá előbb.

Aggonyajított munkás.
RUTKA. Szabek Manó ruttkai köbányájában a dolgozó munkások észrevették, hogy mintegy harmincz métermáza súlyú hatalmas kő levált és a hegyen lezuhant. A munkások szédültak, de a kő irányt változtatva, útközben még egy nagyobb követ ráintott magával és egy munkás fejére esett, aki szörnyethalt. A csendesörv nyomonzást indított, hogy a balesetet kit terhel a felelősség.

Sztrájk egy bányában.
SOPRON. A város tulajdonát képező brenbergi bányában, amelyet egy részvénytársaság bír bérletben, az öszszes munkások sztrájkba léptek. Tulajdonképpen csak a szénhordó munkások kérték béremelést, de a többi bányamunkás is szolidaritást vállalt velük és így mintegy 700-an szüntették be a munkát. Minap délután a munkások egy küldöttsége tisztelgett Kreesy Sándor h. polgármesternél, aki nyugalomra intette őket és kijelentette, hogy érdekében közbelep. Ki is küldtette Heimler Károly rendőrkapitányt a bánya telepre, hogy a vállalat és a munkások között az egyezkedést megkezdje. A tárgyalások folynak. A sztrájkolók esedensen viselkednek.

Tizezer ember orvos nélkül.
SZAKCS. Tolnamegye. A községben nagy az elkeseredés amiatt, hogy a község és környéke, mintegy tizezer ember már egy hónap óta orvos nélkül van, holott a községet és vidékét állandóan járványos betegségek látogatják. Van ugyan orvos Szakcsnak, dr. Bekesy Nándor, de ez már 82 éves, hetek óta betegeskedő, elaggott ember. A község kérvényt intézett a belügyminisztériumhoz, hogy sürgősen küszgítő orvost kájon az elkeseredett lakosság.

A LÁZADÓ NYOMOR.
A budapesti „A Nap” egy vezércikke.
Ki mer vakmerőn a szenvedbe nézni, szomorú, nyirkos, hideg Január? Te gonosz, ellensége a fűtetlen szobában lakóknak, a vékony ruhákban didergőknek, üres gyomorúknak, munkátalanoknak. Ki mer szembeszállni velel fagyos, dermesztő tél, megteretzője a nyomornak és a szenvedésnek? Ah, nagyon sokan vagyunk, akik csak mélyen lehorgasztott fővel merünk átküldöcsölni a tél utjain, mert nem tudunk másképp. Hideg szobában lakunk s nincs kenyérre valónk.

Halljátok, munkátalanok és nyomorogók! Nem kell tovább fáznokot és éheznetek. A hatóság rólátok is gondoskodott. Igen, ez nem tréfa. Sürgősen megszorították a melegdőszozókat. Akinek tehát nincs kenyere, aki hetek óta munka nélkül ógyelegg a tél hidegben, akinek a családját őli a kétségbeesés, az menjen be a melegdőszozóba. Nem rossz. Attól jóllakik, attól egyszerre remek bundává változik ronggyá fozlott gunyája, s attól pénz és munkája is teremődik. Ilyen esodaszobákról gondoskodott a hatóság, hogy kedvében járjon az ő szegény,

szomorkodó munkátalan embereknek. Igy igazán szembeszállhat a télel az a sok ezer munkanélküli, akit újabbban az a rettenetes csapás is sújtott, hogy a saját vaczkából turta ki a hatalom. Mert gondoskodtak róluk. Ha a saját helyiségekben nem húzódnának meg, tessék bevonulni a melegdőszozóba. Példáulul kenyelmes módja ez, — nem a nyomor megszüntetésének, de még enyhítésének is. Ugy látszik, embereknek, akik emberi sorok intézésével foglalkoznak hivatalnól vagy hívatászerűen, fogalmuk sincs a módról, ahogy a nyomorba jutottaknak segíteni kell és sejtelmük sincs a nyomor sötét mélyiségeiről, amelyekben átkozóttul, tehetetlenül vergődnek a dolgozni akarók és dolgozni bírók ezrei.

Gyűlésezték, küldöttsége jártak, régi kívánságaikat megújították ezen a télen is a munkátalanok. Olesó élelmiszert, a házbérszóra megszüntetését, munkásházák emelését, s a munkátalanok komoly támogatását: ezek azok az óhajások, amelyek sürgős megvalósítását most is hangoztatták. Hangoztatták esztendő őta s kémi fogják még Isten tudja, meddig. Senki se hallgat rájuk. Se a város, se az állam. Az élelem évről-évre drágább, a házbérszóra hónapról-hónapra szabadabb, a munkásházák építését késik, a támogatás pedig megván: Tessék bevonulni a melegdőszozóba!

Hja! Pénze nincs az államnak, hogy esőkentse a nyomort. A pénz az egyébre, hisz azt már tudjuk. És most rengeteg pénzre van szükség az államnak. Többre, mint eddig. Ötven egynehány milliót kell fizetni a töröknek az annexióért. Összefacsarodik az embernek a szíve, a szeme vérben forog, s az újai ököibe szorulnak. Ez lett a hosszas huzavona eredménye. Boszniait bekebelezte az osztrák, hónapokra szóló, kínos európai zavart teremtett, végül pedig ráízent Aehrenthal a törökre, hogy ne lármázz, kapsz annyi pénzt, amennyi csak kell. Sok, sok milliót. Ötven egynehány milliót. A török azt mondta, hogy az már más. És beleegyezett a kárpótlásba... Háft istenem, hogy lehetne ettől a kormányzástól, ettől a politikától azt a kívánni, hogy derék, szorgalmas, hajba jutott munkásain egy fillérről is segítsen!

Nem, ez a kormány csakugyan nem gondolt se most, se eddig arra, hogy a munkásság érdekeit itt-ott a szemelőtt tartsa. Elhez felsőágosan gőgös, nagyképű s nemzetietlen volt. Hisz az ő feladata lett volna az, hogy megcsinálja az általános választói jogot. Tudjuk, miképpen sikasztotta el. Tudjuk, miképpen nyeste meg a szabad egyesséltélt jogot. Tudjuk, miképpen állta útját minden tisztességes törekvésnek, a mely azt szolgálta volna, hogy az arálomra jutottak mindenkivel szemben teljesítsék kötelességeiket. Nem ez történt. Milliósok pazarolt el idegen bálványok szolgálatában s most újabb milliókat dobott bele abba a veszedelmes khaoszba, amit a nagyhatalmi háborút teremtett meg Európával szembeállíni kézőülő örüleiben. De mi közünk nekünk mindehhez? Mi hasznunk nekünk mindebből? Hasznunk nincs belőle, az szent, de a milliók nagy részét a mi bőrünköl fogják lenyuzni, a mi ránköl, s a mi munkánköl fogják kizajtolni. Azoknak az embereknek a keserves munkájából, akiket szétkergettek, akikbe beletapostak, belelövöldöztek s akiknek a nyomora, munkátalansága nem foglalkoztat senkit. Töröknek kell a millió!

Itt is, ott is hirtel kéll annak, hogy a háboru elől szökösnek az emberek. Aztán kiderül, hogy a nyomor elől szöktek meg. A háborut elintézte Aehrenthal. Harmadfelmillió török fontba került. Ki jntézi el a nyomort? Aehrenthal, Abdul Hamid, vagy Ferencz József? Vagy talán Wekerle Sándor? Egyik se gondol rá. Pedig a munkátalanság, a kétségbeesés, a feneketlen zúgolóadás veszedelmesebb rém minden balkáni esetpáténál. Mert ezekből születtek a nagy forradalmak.

ITÉLETHIRDETÉS.
A dános rabliogilykosok ügye.
Rémes kegyetlenséggel elkövetett rabliogilykosság történt — mint ismeretes — 1907. június 19-én este 10 órákor a pestmegyei Alsó-Dános határában fekvő Szarvas-féle csárdában. Egy kőbor cigánykaraván borzalmas módon meggyilkolta a csárdást, Szarvas Istvánt, továbbá ennek feleségét, Szarvas Istvánné, szül. Vrana Juliannát, és fogadott leányukat, Marczelkő-Szarvas Terézt és a véletlenül odavetődött Tabár — Pál tejeskocsist, aki a szomsz-

dos uradalomban volt alkalmazva. A megindított bünyvizsgálat kiderítette, hogy a rabliogilykosság kőbor cigányok követték el és csakhamar sikerült is őket az ország különböző részében összefogdosni. A pestvidéki törvényeszk esküdthírség mult év április 22-én kezdte meg bünyörök tárgyalását és május 29-én hozta meg az ítéletet. E szerint Lakatos Balog János (Parnó) életfogytiglani feyházra, Lakatos János (Sztolka Bajka) 15 évi feyházra, Lakatos János Kunát 15 évi feyházra, Kolompár Balog Tutát 15 évi feyházra, Surányi Ignácot 6 évi feyházra, Surányi Márton 8 évi feyházra ítélte. A cigánykaraván nótágtjai közül Német Vrana (Trojár Marcsa) életfogytiglani feyházra, Lakatos Julesa Laterna 5 évi, Surányi Lili 3 évi, Lakatos Erzi Luluga 4 évi feyházra, Kolompár Zelfi 1 évi, Kolompár Buer egy évi, Surányi Julesa 1 évi börtönt, Surányi Csoroszlya 5 évi feyházra, Lakatos Mari Kátyi 8 hónapi börtönt kapott, Lakatos Rozát ellenben, aki mint koronatan szerepelt a banda tájja ellen, a bíróság felmentette. A vádlottak az esküdthírség ítélete ellen semmisségi panaszszal élték s a semmisségi panaszokat mult év december 19-án tárgyalta a Kuria IV. büntető tanácsa s valamennyi semmisségi panaszt el, illetve visszautasította.

Az ekként jogerőssé vált ítéletet minap delölt hirdették ki a pestvidéki törvényeszkon a cigánykaraván férfítágtai előtt. Az elíteltök a balassagyarmati törvényeszk feyházában vannak elcsukva, ezek előtt ott fogják a napokban az ítéletet kihirdetni. A pestvidéki törvényeszkon a mai ítéletírdetést a törvényeszkének Sz. Kiss Gyula enklöte alatt írdökező Gál Endre dr. pestvidéki kir. ügyész volt jelen. A vádlottakat a gyűjtőfeyházból szállították be erre az alkalomra s ketőnként vezették őket a börtönörök a terembe. Először Lakatos Balog János (Parnó) és Lakatos Lajos (Sztolka Dolár) előtt hirdették ki az ítéletet.

Elnök: Emlékeznék rá, hogy magukat a pestvidéki törvényeszk életfogytiglani feyházra írdte. Ezt az ítéletet a kir. Kuria is helybenhagyta, visszutasítva a bejelentett semmisségi panaszokat. Tehát megmarad az életfogytiglani feyház.

Lakatos-Balog János: Nem nyugszok bele, kérem a méltóságos urat, új tárgyalást kérek. **Lakatos Lajos (Sztolka Dolár)** szintén tiltakozik a jogerős ítélet ellen és új tárgyalást kér. **Elnök** intése a börtönörök kivették őket a teremből.

Következett Lakatos János (Sztolka Bajka) és Kolompár Balog Tuta. **Kolompár Balog Tuta** erősen meglátszik, hogy tudóbetegségből még nem épült fel teljesen. Mikor belépett a terembe, az elnök alig ismertte meg a rabruhába gondosan kiöltözött Kolompár Balog Tutát s ismételten megkérdezte, hogy ő-e az.

— Igenis, én vagyok. — Az elnök ezután tudatta velük, hogy a Kuria a semmisségi panaszokat visszautasította, egyuttal értésükre adta, hogy a 15 esztendőből a bíróság 11 hónapot kiöltötnék vett.

Kolompár Balog Tuta: Csak 11 hónapot vettek, instálom, kiöltötnék? **Elnök:** Igen, mert a vizsgálati fogság, az nem számít, mert az csak helytlés.

Kolompár Balog Tuta ezután arra kérte az elnököt, hogy az ökszeret, a bieskáját és a nadrágját adják ki neki. **Elnök:** Jól van, ezt meg fogja kapni. **Lakatos János (Sztolka Bajka)** szintén az ökszeret kérte, neki 20 darab ökszeret, bieskáját s egy óralánca van hírelt letében. Neki is megígerte az elnök, hogy a tárgyait megkapja.

Ezután következett Lakatos János Kuna: **Elnök:** Először, hogy nem érzi magát bánósnak. Elismerte ma — ez volt az első biesmerő vallomása — hogy őrt állt a véres esztél, de ő nem gyilkolt. **Elnök:** Hát kik gyilkoltak? — A gróni esztények, meg Trojár Marcsa — válaszolt a vádlott.

Végül Surányi Márton és Surányi Ignác előtt hirdette ki az elnök a Kuria ítéletét. Mind a kető ártatlanságát hangoztatta és új vizsgálatot kért. Surányi Márton azt vitatta, hogy ha őt elvezetik a tetvesi csárdába, ahol a fejt beverték, ő akkor majd tud egy tanut keríteni, aki az ő ártatlanságát igazolja. **Elnök** erre megígerte, hogy egy tanu az újrafelvetelhez kevés.

Surányi Márton ezután azt kérte, hogy a sarkanyuját, óráját és láncaát adják át neki. Surányi Ignác védője pedig bejelentette, hogy vendécsztól Újpesten elköltözték egy lovat, a mit a községi jegyző eladott, de az árát nem akarja kiszágtatni. Kéri a törvényeszkot, hogy a jegyzőt írásban utasítsa a pénz kiszágtatására.

Ezzel az ítéletírdetést véget ért. A vádlottakat visszavezették a feyházba, ahonnan ktszállították őket a gyűjtőfeyházba. A legközelebbi hetekben a már jogerősen elítelt cigányokat az ország különböző feyházába, egymástól elkülönítve, Lipótvárra, Ilavára, Szamosújvárra és Vácra fogják szállítani büntetésük kiöltése céljából.

SZABADALMAK.
H. C. EVERT & CO.

- A SIKER A siker magja MAGJA
- A SIKER egy új idea elvetése a találmányok mezején. MAGJA
- A SIKER Ha van egy új idea új találmány megvalósítására, most az ideje annak, hogy átáttas kézzel magad a siker mezejére. MAGJA
- A SIKER Készítsen egy felületet ártat magy mindát s küldje el hozzánk balesetmentesen. MAGJA
- A SIKER Díjlatlanul adnak önek egy sikeres szaktört és piaci véleményét. MAGJA
- A SIKER mely képesítést fogja a legelőnyösebb feltételekre, ha idejének MAGJA
- A SIKER van értéke. MAGJA
- A SIKER Ha nincs értéke, öszintén megmondjuk, ahogy hiabavaló költségei legyenek. MAGJA
- A SIKER De ne mulassza el a kisérletezt, idejé esztéig vagyunk vezeleth. MAGJA
- A SIKER Éppen a legutolsó hetekben a következő értékes szabadalmakat szerzettük meg ügyfeleink számára: MAGJA
- A SIKER Michael Kontor, földmívelési eszközök \$20,000. MAGJA
- A SIKER R. M. Greenlee, szelentyűk. MAGJA
- A SIKER A. P. Moon, mosóköszülékek. MAGJA
- A SIKER \$15,000. MAGJA
- A SIKER Geo. B. Davis, feköző gép, és a szelentyűk száma \$20,000. MAGJA
- A SIKER Ivo A. Douglas, önműködő dugaszoló gép \$8000. MAGJA
- A SIKER Ivo S. Dunmeyer, harisnyakötő. MAGJA
- A SIKER \$5000. MAGJA
- A SIKER Coleman Murphy, aknaelkülöntő. MAGJA
- A SIKER H. S. Ollison, formázható eszté sódronnyok száma. MAGJA
- A SIKER \$20,000. MAGJA
- A SIKER Moore & Kamp, biesztelési eszközök, melyek az új találmányok száma \$50,000. MAGJA
- A SIKER Edward Fitzer, szétváltható biesztelési eszközök száma. MAGJA
- A SIKER \$2,000. MAGJA
- A SIKER C. Brecke, szelentyűk, \$6000. MAGJA
- A SIKER Woll & Woll, csavarok, \$20,000. MAGJA
- A SIKER Mary K. Miller, higított papír száma. MAGJA
- A SIKER \$12,000. MAGJA
- A SIKER Van-e önök új idejé a következő dolgokra: MAGJA
- A SIKER Láncaztóg eszté és retesz nélkül. MAGJA
- A SIKER Gyorsan működő csavarok, melyek zseb a ruhában, melyből zsebbe tehető. MAGJA
- A SIKER Ágy és bieszt, összehajtható, bieszt zseb a ruhában, melyből zsebbe tehető. MAGJA
- A SIKER Bieszt eszté és retesz nélküli. MAGJA
- A SIKER nem lapható. MAGJA
- A SIKER Tíz és tizenöt néjencsók. MAGJA
- A SIKER Cipőmadzagcsiszító. MAGJA
- A SIKER Könnyen tisztítható pápa. MAGJA
- A SIKER Képlőd, mely nem ömlik ki, ha felöntik. MAGJA
- A SIKER Új játékszerek. MAGJA
- A SIKER Tünetes papír mosógépeknek gépezete száma. MAGJA
- A SIKER Boríték, mely nem bontható fel, hogy ezre ne vegyék. MAGJA
- A SIKER Vagy bármely más dologra, ameklyt sokkal jobban megismerünk, sem hogy felemlítsük. MAGJA
- A SIKER Hozza be hamarosan és öjen az alkalommal. MAGJA
- A SIKER Tegye félre ezt az újágot, ragadjon meg a tollat vagy a ceruzát s írjon azonnal s mi ingyen megküldjük az új találmányok mezejére. MAGJA
- A SIKER „Inventors Guide”. MAGJA
- A SIKER Ez az értékes könyveske mindenféle találmányok megvalósítására szolgál, melyben az új találmányok mezejére magy vezeti a találmányok mezejére. MAGJA
- A SIKER Igyon azonnal. Ez az első lépés a helyes irányban. MAGJA
- A SIKER IRODAI GÉPEK. MAGJA
- A SIKER Deleltti 9-től délutáni 9-ig. MAGJA
- A SIKER H. C. EVERT & CO. MAGJA
- A SIKER Thaw Bldg., 108 Smithfield St., Pittsburg, Pa. MAGJA

Scranton Savings Bank
120 és 122 WYOMING AVENUE, SCRANTON, Pa.
Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben.
ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAI LEGREGIBB TAKARÉKPENZTÁRA
Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban.
Kamatokat januárius 1-én és július elsőjén kifizeti.
BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCIG NYITVA VAN.

SZABÓ LAJOS postamester **CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE**
EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE.
Pénzszállítást Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, bel \$10,000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legszakérubben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZIM:
LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

PRÁGER JÓZSEF MAGYAR ÜGYVED, JOGTANACSOS, KÖZJEGYZŐ.
Főiroda: 280 BROADWAY, NEW YORK. Fiókíroda: 238 E., 14-K UTCZA, 11-K emelet, ahol naponta esti hat órától kezdve található.
ELVALLAL BARMILY PERES ÜGYET MÉLTANYOS ÁRAK MELLETT.

LIVIO FŐHADNAGY.

Irta: Pekár Gyula. — Regény két kötetben. —

[Huszonharmadik folytatás.]

— Verje meg az Isten az egész világot!

Mizéria! koronájakként még „Carolina” is megdőlt.

No, erre aztán elfogyott a béketüres. Másnap úgy pofon vágott a gondatlanokhoz, hogy majd kiugrott a szemük. És úrszörnyűségük legveszélyesebb triumvirátusa, mely Duft Móról, Traurig Jakabból és Gegenstand Izidorból állott, épp ezen a napon állított be testületileg a kaszárnyába a várta egy üres legénység szobájában a főhadnagy kijöttét. Különös három ember volt ez: Duft Mór, nagy hasával, mór stílus lábaival kisse tojásdad alakja vala. Traurig Jakabnak pupos vállai közé szórt kopasz, zsíros fejével, némileg csapásnyegzős formája, végül pedig Gegenstand Izidornak egyik rövidebb lába, ironikus, görbe szája, s felfelé kacsul felszeme folytán, határozottan sovány, ferdény alakja volt. Traurig Jakab és Gegenstand Izidor ékszeresek voltak s azért jöttek el, hogy Duft Mór „magányozt”, a fouszorst, aki idáig csak tükros kezekkel működött s kit Livio személyesen nem ismert. — A főhadnagynak bemutassák. A Duft Mór rémes és adóskörökben igen előnytelel ismert nevével akartak rájjeszteni. Livio nem is sejtve az orvamatást, egész gyamutlanul, huszan esztendőre kardját, jött ki az iskolaszobából. A mint a tojásdad, kocka és ferdény formájú három úrszörnyű fura alakját meglátta, csipőre tette a kezét és haragos gyönyörűséggel nézett végig rájuk.

— Na, pőcák, mi lesz?

Duft Mór valószággal kéjelgett uszörvezői inkognitójában; bankóleső szeméinek egy félnyes mosolyával skálázott piszkos ujjai a hasán, melyen mintha a saját zsírja ütött volna ki, rengőzet zsírfoltok mappáskodtak. Duft Mór ebben a percében épp oly büszkén gondolt arra, hogy az ő rejtett egyéniségét a szerecsen-utcai pőca melléknévével ruházták fel, mint Pompejus arra, hogy a „nagy” nevezzék...

Gegenstand Izidor, a ferdény, Duft Móra akarván nézni, de ennek folytán Traurigrá kancsalitva, röviden, mintegy jelszót pőffentette a főhadnagy felé: —

— Duft!

Livio gyamokodva nézett Traurigrá. Traurig látva, hogy félreértés van a dologban, szerényen el akarta magáról hártani ezen jeles név nimbusát.

— Kérem, kérem, én csak Traurig... Duft Mór uszöravirtuói gyönyörében már a kromatikus skálát játszóta bizott, aranylánczal körített hasán... Livio egyet suhintott a levegőbe lova lőpélzárjával. — Az urak önkénytelenül hátráltak.

— Hát mi lesz már?! — ordította Rodakovszky pokoli haraggal.

Duft Mór jónak látta előlőpni inkognitójából.

— Nevez Duft, — mondá kurtán, de azért hízlegő hangon. — Én vagyok az a Duft...

— Micsoda Duft? — üvölté Livio.

— Micsoda Duft? — mondá az önértében sértett ember. — Hát az, a ki a főhadnagy urnak a pénzét adta. Én vagyok az — kidüllesztette a hasát. Haragjában egész gömbbé fuvalkodott.

— Hát mit akar? — morgá Livio villogó szemekkel.

— Hogy mit akarok? — Duft Mór áreza kiderült. — Fízet, vagy nem fízet? — kérdé lakonikus szemtelenséggel, egész az orra alá gurulva a főhadnagynak.

— Persze, hogy fízetek, — üvölté a huszár pokoli kedélyességgel, — épp jókor jöttél pőca: nesze

S úgy vágta pofon a híres Duft Móri, hogy a gömbalaku ur, mint egy kőzet kapott billiárd-golyó, a sarokbéli kőpóládába gurult s ott, mint valami állványon, megfeneklett. Gegenstand és Traurig önkénytelenül arezkához kaptak. Az első lapos dőlőnyé, a második téglányvá változott.

— Megálljon, Oberlieutenantlieben! — süvölté Duft Mór a kőpóládáról, — megbánja még ezt, még ma feljelenem az ezredesnél... Majd elcsapják akkor a szép uraságot!

A főhadnagy mint egy haragos isten-nyila esőrtetett ki a kaszárnyából s vágatott ki Lolához.

Elmondta az esetet szeretőjének. Hídegen nézett Livióra.

— Livikém, kasszirozni fognak... Bolondot csináltál... Meggondolhatad volna, hogy mégis kellenetlen lesz az, ha majd senki se fog akarni kezét szoritani veled...

Livio mérgesen harapálta a bajuszát.

Lola egy dal refrainjét dudolva, tánczolt ki a szobából. Nem sokára azonban ismét bejött. Megállt az ajtóban s hátraféltásva a fejét, dalosan mondta: —

— Livikém, holnap beköltözünk a városba, ugy-e? Unom már ezt a csunya fészket.

Lola tovább dudolta régi bravurdalát.

A főhadnagy felveté a fejét. Eleinte csodálkozva nézett rá, aztán kitört irtozatos indulata.

— Megörültél?! Hisz látod, hogy egy krajezárom sincs!... Megölnek rád, tönkretesznek hitelezőim... Hisz rád költöttem azt a pénzt, ami miatt most elvesztem a kardjodat!... És te!... Mégis pénzt akarsz?! Itt az atillám, gyűrűm, óráim... hisz mindegyiket neked adom...

Livio eszelősen tépte le magáról atilláját, húzta le gyűrűjét, vette ki óráját s dobta oda Lola elébe a földre.

Lola pedig csak esdesen mosolygott. Hídegen, könyörtelenül gondola el magában: —

— Ah, Istenem, — gondola Andréé, ki sétálni volt kint a Vány-Olaszi feletti domboldalon, — még megázom...

De az égi farkasok hada is lassankint tova nyult. Aztán ismét kisütrött a nap, s óh, esoda a farkasok átváltoztak épp oly ártatlan fehér barikákká, mint amilyenek az előbbiek voltak...

A jó pásztor pedig épp úgy világitott ezekre, épp úgy szemmel tartotta őket, mint amazokat...

Andréé elmélázva nézte az égi világ csodafolyását. „Miert változik el minden?” — gondola, „miert maradok csak én mindig a régi?”

Nagyon szerette a falusi életet, de főleg az egyedüllétet, a magányt. Férjének, kivált tavasz óta, ugyanis sokat kellett az ország különböző részeiben fekvő birtokaira utaznia s így néha hét-száma magára maradt. Ott szerette üldögni a domboldalon, azon a nyires pagony szélén gubbasztó kis kőléczán. Órahosszat elült, maga elé bá-mészakodva. Oly végtelenül nyugodt és hallgatag lett.

Esteledni kezdett. A nap már nem szurt többé túsugaraival; minél jobban közeledett a láthatárhoz, annál inkább mintha hívós aranyport árasztott volna a fáradt tájra. S mint jó pásztor, maga köré gyűjté a dícsénytől immár aranyosabb vált menyei bárányokat a nyugati láthatárra; egy pár eltévedt fellegbarika egy sietett a többi után! Mikor aztán lebukott a szemhatár alá, csak továbbra is hívta maga után szelid sugaraival nyáját éjszakára az akolba.

Andréé felkelt és nesztelenül, mint valami lábbadozó, meg-megállva egy-egy fehérlátu fánál, tovább sétált fel-fel a domboldalon. A legközelebbi kőpadnál aztán ismét leült. Ez a séta volt az ő kálváriája. A völgybeli falu közepette sárgáló pirosfedélű kastélyból egész a domb tetejéig vezető, kisse parkirozott uton vagy öt-hat ily padocsa volt, — fent az oromtőn pedig az utolsó pad mögött véletlenül egy primitív festészetű Krisztus-keresztfa is...

Andréé ábrándos vallásossággal járta meg e sétányt mindennap. Az egyes padok valának emblemikus szakmai lelkének. Az első pad volt boldog gyermekkorra... a második képviselte ébredő szerelmét, a harmadik boldog szerelmét, a számtalozásos bál éjszakát, a negyedik irtozatos esodását s nagy betegségét, — az ötödik reméytelen várakozását, a hatodik pedig, honnan a domb tetejéről a messze, nyugodt tájra lehetett látni: a lemondást, házaseletét... Mikor Andréé ideért, rendezés kiszáradtak már megindult könyvei. Akár egy lélek ment aztán a keresztfa-hoz, ott térdre borult s imádkozott az istenhez, maga se tudván, mit kérjen tőle, — de tán mégis leginkább a véget, — a végét mindennek — annak a sok-sok keserűségnek...

Andréé megfogyott: egészben véve különben épp oly leányosan nézett ki, mint azelőtt. Sőt megjelenése, ha lehet, még légiesebb lett. Még fiatalabbnak nézett ki, mint azelőtt. Szentinczeynek egy angol festő barátja, — a Burne Jones tanítványa — ki pár hetet töltött Vány-Olasziban, le is festette Andréét Beato Angelico modorában, afele praeraphaelisták angyalnak... Nézte szerint a fiatal asszonyka ritkaság primitív-típus volt. Mint modern elemző-művész, szerette volna e esodálós „szereffikus” külsőnek megfelelő lélekállapotot kikutatni. De az Andréé lelke, mely mintegy mumiává válna, még mélyebbre húzódtott bensejébe, már nem volt fogékony semmi ilyen érdeklődésre. Melán, a kék ég felséges, közönyös mosolyával mosolygott.

— Ah, báróné, — mondá a lelkesült Mr. Hewett, — ha ezt a mosolyt vissza tudnám adni, a legnagyobb festő volnék a világon, nagyobb lennék Rafaelnél, Lionardonál... Mi e mosolyhoz képest a „Gioconda” világhírű mosolya?

Andréé mosolya ilyenkor kialudt ajkán, csak mint valami emlék lebeggett szája körül: szeméi, melyek mostanában ritkán néztek valamit, zsibbadt pillantással meredtek messze gondolataiba.

— Ah, báróné, ez a Madonnának, a szentek nézése, — kiáltá az angol művész lelkesülten, — minden örökemlőri szenvedés benne van e pillantásban... Csak ezt tudnám lefesteni...

[Folytatása következik.]

— Ah, báróné, ez a Madonnának, a szentek nézése, — kiáltá az angol művész lelkesülten, — minden örökemlőri szenvedés benne van e pillantásban... Csak ezt tudnám lefesteni...

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

Andréé megfogyott: egészben véve különben épp oly leányosan nézett ki, mint azelőtt. Sőt megjelenése, ha lehet, még légiesebb lett. Még fiatalabbnak nézett ki, mint azelőtt. Szentinczeynek egy angol festő barátja, — a Burne Jones tanítványa — ki pár hetet töltött Vány-Olasziban, le is festette Andréét Beato Angelico modorában, afele praeraphaelisták angyalnak... Nézte szerint a fiatal asszonyka ritkaság primitív-típus volt. Mint modern elemző-művész, szerette volna e esodálós „szereffikus” külsőnek megfelelő lélekállapotot kikutatni. De az Andréé lelke, mely mintegy mumiává válna, még mélyebbre húzódtott bensejébe, már nem volt fogékony semmi ilyen érdeklődésre. Melán, a kék ég felséges, közönyös mosolyával mosolygott.

— Ah, báróné, — mondá a lelkesült Mr. Hewett, — ha ezt a mosolyt vissza tudnám adni, a legnagyobb festő volnék a világon, nagyobb lennék Rafaelnél, Lionardonál... Mi e mosolyhoz képest a „Gioconda” világhírű mosolya?

Andréé mosolya ilyenkor kialudt ajkán, csak mint valami emlék lebeggett szája körül: szeméi, melyek mostanában ritkán néztek valamit, zsibbadt pillantással meredtek messze gondolataiba.

— Ah, báróné, ez a Madonnának, a szentek nézése, — kiáltá az angol művész lelkesülten, — minden örökemlőri szenvedés benne van e pillantásban... Csak ezt tudnám lefesteni...

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

[Folytatása következik.]

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek céljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KÜHNÉ, 15 William street, New York.

KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben.

Pénzküldések és hajójegyárusítás.

Főirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 142 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1421—1 Avenue, a 74-ik utca közelében.

Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesített.

Bankárok, hajójegy- és vasúti, ügyvédi- és közjegyzői iroda. Kölesönkönyvtár.

FALCK A. ÉS TARSA, 115 West 125, New York.

Az összes hajóvonalak hivatalos ügynöke, pénzt legbiztosabban és leggyorsabban továbbít. Ingyenes jogtanácsot ad. Harminez év óta fennáll.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részbe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakra az Óhazába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alapítke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

RÖTH JOZSEF és FIAI, a Monongahela-völgynek legbiztosabb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.

Pénzküldés az Óhazába gyorsan, pontosan s legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legolcsóbb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzultációs hitelesítést beszerzik. Czim: Jos. Roth and Sons.

HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO.

Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hitelesítési Társaság, Duquesne.

Alapítke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legbiztosabb bankházainak egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fízet két százalékos csekkszámllára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda.

KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldés és hajójegyelárusítás. KIÁLLT közjegyzői okiratokat és elvállalja haza-ügyleknek elintézését.

KAIL G. ÁRPAD, Uniontown, Pa.

Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg.

Összes tőke \$450,000.00. Bankbetétek elfogad. Pénzküldés és hajójegyiroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120—122 Wyoming Ave.

Tőke 100,000 dollár. Fölsőleg 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvania legbiztosabb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, O.

Államilag engedélyezett hajójegy-, pénzküldés és közjegyzői iroda.

PERCZEL LAJOS, 522—524 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részbe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSÁK JÁNOS, 128 Second street, Passaic.

Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha.

AZ AJKAI SZERENCSETLENSÉG.

A nagy bányarobbanás Magyarországon.

Kábelbürgöny alapján már két hét előtt adtuk hírt arról a nagy szerencsetlenségről, mely Ajkán megsejt.

Most januárius 16-iki kelettel a következőket írják hazulról:

A szerencsetlenség csütörtökön reggel hét órakor történt. A bányában rendszerint kétszáz ember dolgozik, a kik reggel hat órakor kezdik meg munkájukat. Csütörtökön reggel is hat órakor kétszáz munkás ereszkedett le liften a bányába. Alighogy megkezdtek a munkát, észrevették a bányászok, hogy a ventiláló készülék nem működik kielégítően, ezért néhány munkás bányamérnökkel a ventiláló készülékhez ment, hogy megvizsgálja. A készülék villanyerőre van berendezve s gumimivel elszigetelve. A vizsgálat eddigi adatai szerint a tárna egyik szakadéknál kitűnő bányalégtől meggyuladt a villamos áram drótvezetékeknek gumiszigetelője s roppant büzzel égni kezdett, egyben pedig a ventiláló készülék felmondta a szolgálatot. A tűz füstje sűrű tömegben töltött a lift felé, a levegő egyre fojtóbbá lett, ami a bányászok körében leirhatatlan rémületet keltett. Ebből a rémületből keletkezett aztán a rettenetes katasztrófa, amit a bánya főknámaesterének részjelzése provokált.

Szántó Ferenc főknámaester ugyanis, amikor észrevette a füstnek a lift felé törlését, a helyett, hogy nyugalomra intette volna a munkásokat, vagy figyelmeztette volna őket a hét kilométer hosszú szabad kijáróra, amelyen gyalogosan bármilyen számú embert meg is kimenekülhetett volna, elkiáltotta magát:

— Emberek, bányalégtől van! — Meneküljön, ki merre tud!

A kiáltásra a munkások közelebb dolgozó csoportja, mintegy hetven ember, megrohanta a liftet. A lift, amely négy személyre van berendezve, kettős szerkezetű: amely pillanatban az egyik kosár leereszkedik, a másik fölemelkedett. Az alsó kosárra e pillanatban ráugrottak nyolcan, megadták a hármass harangjelzést, de mint hogy a liften csak négy ember férhet el, rettenetes dulakodás keletkezett a munkások között, mindenki a liftre akart jutni, hogy megmeneküljön a biztos haláltól. Göresiben fogták mindannyian a lift vashorgonyát, miközben a lift megindult. Ekkor borzalmas jelenet történt. Az összeréselt emberek közül hárman kiszorultak a lift kosarából, de nem estek ki, mert a köteleknek megkapaszkodtak, hanem a tárnafal és a lift vaszkordona közé szorultak. Testük összeszorongolódott. A három munkás halálra roncsolott testtömege megakasztotta a lift működését, annyival is inkább, mert a lenmaradt hatvan ember minden erejével bekapaszkodott a lift kosarába.

Amíg a bányában ez a helyzet állott elő, azalatt a tűz a lift körül magától elaludt, de más részén, mint hogy a ventiláló készülék nem működött, terjedt a tűz s a levegő egyre tűrhetetlenebbé lett. A munkások a biztos megfulladásnak néztek elébe s ekkor kegyetlen harc keletkezett a lift körül álló bányászok között. A különben békés emberek valóságos megvadultak, egymás haját, fülét tépték s ebben a rémítő harcban érte őket utól a megfulladás. A megfulladás oka az volt, hogy a ventilátor nem működött, de a ventilátor gépéből keletkező füst természetesen leg a lift nyílása felé töltött s azok az emberek, akik a lift körül tolongtak, szinte légmentesen elzárt területen, fojtó füstben voltak.

A mélységben maradt munkások e közben a lifttel a bánya belsejébe vonultak, ahol egyre tűrhetlenebb lett a levegő s eszméletlenül terültek el a földön.

A bányában egy istálló is van huszonekét jóval, amelyek kis szesnekosikat huznak. A lovakat gondozó gyermekek a gyalogjáró irányában a szabadba menekültek.

A mentési munkálatokat a bányából kitűnő füst nagyon megnehezítette. Este hat óra tájban kezdtek meg az áldozatok felhozását és eszméletre térítést. Kilenc óra mintegy harminczet holttestet hoztak fel, pénteken korán reggel tízet, délelőtt szintén tízet.

A holttestek megtekintése elrettentő képét nyújtja annak, hogy minő kétségbeesett haláltusát vívtak az áldozatok egymással.

Nincs egyetlen egy holttestem sem, a mely sértetlen maradt volna. Kitépett haj, fül, bajusz, letépett ruha, felszakított lábszárak, göresösen ököbe szorult kezek jellemzik az iszonyu haláltusát. A holttesteket számmal belet kocsikra: Felsőbányára szállították és kiterítették. Az agnoszkálás pénteken délután történt meg. Az áldozatokat szombaton temetik ugyanonnan, s megtagadva a hozzátartozók kérését, a bányatemetőben földelik el őket, nehogy az otthoni eltemetetés szeremóniáival még kínosabbá tegyék hozzátartozók fájdalmát.

A bányába leszállott kétszáz munkás közül ötvenöt meghalt, tizenöt megsebesült s tizenöt munkás még hiányzik. A munkások valamennyien a szomszédos magyar és sváb községek lakosai közül valók. A bánya tisztviselői és mérnökei közül senki sem sebesült meg. A tüzet pénteken délelőtt lokalizálták. A veszpremi tűzoltóknak, akik dr. Benkő ügyvéd, tűzoltóparancsnok rendelkezése azonnal a katasztrófa helyére siettek, ebben segítségére volt a bányába betóduló víz is, miután a szivattyúk a tűz következtében megállottak. A víz ellepte a bánya alsó tárnáit és eloltotta a tüzet, de egyúttal semmivé tette azt a reményt is, hogy a hiányzó tizenöt munkást meg lehessen menteni. A bányából kitűnő forró gőz miatt ugyanis lehetetlen az alsóbb tárnákba behatolni.

A bennlevő munkások megmentéséről most már szó sem lehet és a legjobb esetben is csak hullájukat találhatják meg. A bányászok legtöbbje családos ember és körülbelül 30—35 évesek. Borzalmas látványt nyújt az élettelenül fekvő munkások tömege, megfagyott vérral az ajkukon és orrukban, a mi kétségkívül a fulladás jele. A halottaktól alig husz lépésnyire ácsok és asztalok koporsók készítésével foglalkoznak s a fejszecsapások hangjaiból belevegnyül a hátramaradt családtagok sírása és jajveszékése. A csendőrség a hullaházat őrzi, mert az elhunytak családtagjai mindenáron be akarnak hatolni. Hartel Alajos, ki a tüzet vi-gyázatlanságával okozta és a mentés közben leszállt Sándor Ferenc főknánsz szintén odavesztek. Löbl bányarvos mentés közben szintén elpusztult, leszállt a bányába, hogy a mentési munkálatokat személyesen vezesse és élettelenül hozták fel. Az elpusztult bányamunkások a körülfekvő közeli községekbe valók voltak és pedig Ajka, Ajkarendek, Városlőd, Kislód, Tósk és Urkut községekből. A kijavított mentőkosarat 12-szer becsatolták le a tárnába és mindannyiszor 8—8 embert mentettek meg. A többiek az akna feljárdóján át menekültek.

Koller Sándor, a vármegye alispánja, a mentőmunkálatoknál személyesen ügyel fel. A szerencsetlenség által sújtottak családja részére a legszükségesebb élelmiszereket beszerzésére a vármegye pénztárából 1000 koronát utalt, amely összeget a vármegye első segítés gyanánt megszavazott. A halottakat közszemlére tették ki, azonban agnoszkálásuk majdnem lehetetlen, mert valamennyi halott a felismerhetetlenségig összeégett. Meggyezett mély megdöbbenést keltett a szerencsetlenség és nagyobb segítőkészség indult meg a szerencsetlenség áldozatai hátramaradtainak javára. Így szó van arról, hogy nem lehetne-e felhasználni azokat az összegeket is e célra, amelyek a messinai földrengés által sújtottak javára gyűltek egybe.

Leült Pénztáros. Vakmerő rablói kosság Románbögásban. Januárius tizenkettőikéről írják Resiczáról: A szabadalmazott osztrák-magyar államvas-utársaság románbögásni erdőhivatalában szombaton délután végtelen nappal vakmerő rablói kosság történt. Péter Ernő pénztáros eddig még ismeretlen tettesek hivatalos helyiségében megrohanták, leölték, és a kezük ügyébe eső pénzt — mintegy husz ezer koronát — elrabolták. A borzalmas eset részleteit a következők:

Szombat délután négy órakor fértés lett volna az államvasutársaság románbögásni mezőgazdasági gépgyárában. A fizetésnél Péter Ernő pénztárosnak és Weinberger Lajos számvényvezetőnek kellett volna közreműködnie. Háromvegy négy órakor Weinberger számvény vezető ment a pénztárhelyiségbe, hogy a fizetéshez elhívja a pénztáros.

Mikor a pénztárhelyiségbe benyitott, Pétert nem látta ott, ellenben ott találta Gyurász Árpád három hét előtt felvett iradagját, aki látszólag egész nyugodtan egy hivatalos könyvben lapozott.

Weinbergernek arra a kérdésre, hogy hol van Péter — állítólag — zavartan nézett a helyiségben körül s egyszerre csak odamutatót egy sarokba s felkiáltott: — Szent Isten, a pénztáros urat megölték! Weinberger odament s egy sötét sarokban — a Wertheim-szekrény és a fal között — ott látta élettelenül heverni Péter Ernő pénztárost. Rögtön segítségért kiáltott s fűrmájára előhant Zimmermann József főerdész, Tóth József hivatalnok, Tóth Dávid és Sölyva főerdősök. Mindannyian fegyvert ragadva jöttek a pénztári helyiségbe.

Weinberger szavaira az erősen kompromittált Gyurászt Tóth és Sölyva főerdősök őrizték vették, a többiek pedig Péter segítségére siettek.

Péter a sarokban magánkivil fektet. Kezelés lábai erős, vastag spárgával hátra voltak szorosan kötözve, úgy hogy a kötelek véres nyomot vágott. Szájába egy nagy fekete kendő volt gyömösölve. Rögtön levették a köteleket, a kendőt kivették a szájából s átvittek egy másik helyiségbe, ahol lefeküdték. Csak itt látták, hogy homlokán egy nagy sebtátong, egész feje pedig tele volt zúzódásokkal, melyek valószínűleg valamely tompa szerszám-tól származtak. Ezalatt az erdőhivatal szolái eljárak a csendőrségnél, ahonnan három csendőr és az őrsvezető azonnal a helyszínre érkeztek. A csendőrök rögtön vallatásra fogták Gyurászt Árpád iradagját, aki azt vallotta, hogy ártatlan s azzal a szándékkal jött be a pénztárhelyiségbe, hogy Péter pénztárossal valami hivatalos ügyben felvilágosítást kérjen. Mint hogy azonban a pénztárost hivatalában nem találta, maga nézett utána a kérdéses dolognak. Az eszméletlen Pétert ő csak akkor látta meg, mikor Weinberger számvényvezető kérdéseire körül nézett. A csendőrség azonban azt hiszi, hogy Gyurásznak térsai vannak s azért őt egyelőre fogva tartotta.

Minden kis hirdetés TIZ szög — 25 cent. — Minden további szó 2 cent. Kishirdetések előre fizetendők.

EGYHÁZI ÉRTESÍTÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkésze HARSÁNYI LÁSZLÓ. Istenítisztelet minden vasárnap d. e. 11 órakor. Lelkészlak: 210—2-ik Avenue.

MAGYAR EV. REFORMÁTUS P. EGYHÁZ New Brunswick, N. J. Templom: Easton Avenue és Hamilton Street sarkán. Istenítiszteletek sorrendje: Vasárnap délelőtt 10 órakor és este 7 1/2 órakor. Lelkész: Tiszt. HAMBORSZKY N. B. PÁL, magyar ev. ref. p. lelkész. 15 Prospect Street. Telephone: 418—J.

UNIONTOWN, PA. ÉS KÖRNYÉKI MAGYAR : : EVANGÉLIKUS REFORMÁTUS EGYHÁZ : : Lelképástor: SZÉKELY SÁNDOR. P. O. Box 391. Telephone: 1043. Főszónok: Dienes János, New Salem. Algodnok: Szücs Ferenc, Buffington. Pénztárnok: Pankotay J., Buffington.

EGYHÁZI ÉRTESÍTÉS. Értetem a new yorki magyar ág. hitv. ev. híveket, hogy február 2-ik vasárnapján a 6-ik utcai német evangélikus templomban istenítisztelettel egybekötött urvasorozást fogok tartani, hogy mely órában, azt hirdetni fogom ugyanezen újságban.

Az érdeklődőket — egyházi ügyek iránt — ha levelem, vagy személyesen felkeresnek, szívesen látom. — Címzem: RUZSA ISTVÁN, ág. hitv. ev. m. lelkész, New Brunswick, N. J., 8 Prospect street.

The Friedman Print 215 BOWERY — NEW YORK. Elvállja alapszabályok s mindennemű nyomtatványok elkészítését. — Kitényesen felzerelt magyar nyomda. — Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

lyiségben körül s egyszerre csak odamutatót egy sarokba s felkiáltott: — Szent Isten, a pénztáros urat megölték! Weinberger odament s egy sötét sarokban — a Wertheim-szekrény és a fal között — ott látta élettelenül heverni Péter Ernő pénztárost. Rögtön segítségért kiáltott s fűrmájára előhant Zimmermann József főerdész, Tóth József hivatalnok, Tóth Dávid és Sölyva főerdősök. Mindannyian fegyvert ragadva jöttek a pénztári helyiségbe.

Weinberger szavaira az erősen kompromittált Gyurászt Tóth és Sölyva főerdősök őrizték vették, a többiek pedig Péter segítségére siettek.

Péter a sarokban magánkivil fektet. Kezelés lábai erős, vastag spárgával hátra voltak szorosan kötözve, úgy hogy a kötelek véres nyomot vágott. Szájába egy nagy fekete kendő volt gyömösölve. Rögtön levették a köteleket, a kendőt kivették a szájából s átvittek egy másik helyiségbe, ahol lefeküdték.

Csak itt látták, hogy homlokán egy nagy sebtátong, egész feje pedig tele volt zúzódásokkal, melyek valószínűleg valamely tompa szerszám-tól származtak. Ezalatt az erdőhivatal szolái eljárak a csendőrségnél, ahonnan három csendőr és az őrsvezető azonnal a helyszínre érkeztek.

A csendőrök rögtön vallatásra fogták Gyurászt Árpád iradagját, aki azt vallotta, hogy ártatlan s azzal a szándékkal jött be a pénztárhelyiségbe, hogy Péter pénztárossal valami hivatalos ügyben felvilágosítást kérjen. Mint hogy azonban a pénztárost hivatalában nem találta, maga nézett utána a kérdéses dolognak.

Az eszméletlen Pétert ő csak akkor látta meg, mikor Weinberger számvényvezető kérdéseire körül nézett. A csendőrség azonban azt hiszi, hogy Gyurásznak térsai vannak s azért őt egyelőre fogva tartotta.

Megjött pénztárvizsgálat megállapította, hogy husz ezer korona hiányzik. A pénz kis zsákokba csomagolva a pénztáros asztalán készen fektet, hogy a mezőgazdasági gépgyárhoa vigye. A rabló a zsákokat kiürítette s tartalmát magához véve, a zsákokat ledobta a földre, ahol azokat meg is találták. A rablás következtében a románbögásni mezőgazdasági gépgyár alkalmazottai nem kapták meg fizetésüket. Az igazgatóság intézkedése folytán azonban a kifizetés vasárnap délelőtt megtörtént.

Péter Ernő pénztáros sebesülése életveszélyes. Péter csak éjjel tizenegy órakor tért magához. Alig hallható, gyenge hangon azt vallotta, hogy a tettesek ketten voltak s azok részical munkások, akiknek a névét nem tudja, látásból azonban ismert őket. Azt is mondta, hogy a tettesek egyikét már napok óta látta Románbögásban csavarogni és a hivatal előtt lélekedni. Ebből világos, hogy a rablók már előzetesen készítették vakmerő tettükre. E vallomás következtében a csendőrségnek Gyurász elleni gyanúja megerősítést nyert, mert Gyurásznak van egy öccse: Gyurász Béla, aki Resiczán mint villamos szerelő dolgozik. Rögtön értesíteték a részical csendőrséget, mely azonnal Gyurász keresésére indult. Gyurász Béla azonban igazolni tudta, hogy szombaton délután dolgozott a részical kohó-nál. Ezt bizonyítja Blankenberg Nándor dr. mérnök is. A gyanú most az, hogy Gyurász Árpádnak az a két ismeretlen munkás ember lehet a czinkostárs.

KIS HIRDETÉSEK

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyzárúitók egyikének. Fiókirodák: Wharntonban, Alphon, Franklin Furnacen és South Bethlehem. Pözület: 127 SECOND STREET. PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzékét.

\$25,000.00 ALLAMI BIZTOSÍTÉK Joseph Major Myers pénzküldő irodái FÖLLETT: PHILLIPSBURG, N. J. Fiókirodák: ALPHA, N. J. Az összes hajójegyzárú törvényes képviselője. Pénzküldés az órákban, a legbiztosabban és a legolcsóbban szállított. Miniszterle basai peres ügyeket vállaltunk. Miniszterle basai peres ügyeket. Egyedül közzégyez Phillipsburg és környékén. Juttatásaim minden ügyben ingyenes felvilágosítást kapnak.

FORDÍTÁS. Ugy törvényes iratok, mint bizonyítványok és magánlevelek magyarról angolra, vagy németről angolra, avagy mindkét nyelvből magyarra való fordítása végett forduljon levelemre. TÜRK JÓZSEF 408 Caxton Building, Cleveland, O.

A NAP A magyar népiértés szeszéköje, Magyarországon legfőbb és legelőkeltebb napilapja. Felelős szerkesztője: Braun Sándor. Politikai fonnunkáirai: Brdy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal. A NAP a 48-as eszmény legfőbb katonája s a 67-es politika legkérleltetlenebb hírszóje. A NAP nemcsak a legkitűnőbb lap, de a LEGOLCSÓBB IS. Előfizetés Amerika területére egész évre \$5.— Félévre \$3.— Negyedévre \$1.25. Mutatványaimokat készséggel küld: A NAP kiadóhivatala: Budapest, VIII. ker. Rökk Sellár-u. 9. sz.

Ha nem beszél angolul és ha akarja tudni, akkor küldje be a nevét és pontos címét Mandel Ernőnek 6 majd felvilágosítást fog küldeni, hogyan lehet megtanulni három hónap alatt. — Tandij 2 dollár havonta. 61 AVENUE A. — NEW YORK, N. Y.

MAGYAROK! HNFITÁRSÁKI! Ha azt akarjátok, hogy pénztetek TIZ nap alatt az ó-házba érjen, vagy ha a legjobb hajókra a legolcsóbb áron akartok hajójegyzárt vásárolni, forduljatok Németh János v. császári és királyi konzuli ügyvivőhöz. Ő a legfőbb magyar bank Amerikában, pontos, lelkiismeretes, tehát a legmegbízhatóbb. Címze: JOHN NEMETH, ELADÓ egy kitűnő forgalom vendéglő New Brunswickon. Tudakozódhatni ezen a címen: 5 Easton Ave., NEW BRUNSWICK, N. J.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG ALAKULT 1905. FEBRUÁR 27-ÉN, CLEVELAND, OHIO. A Szövetség célja: Az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztiályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz: 515 SUPERIOR BUILDING, CLEVELAND, O.

Old Vienna Restaurant Co. 115 LENOX AVENUE, NEW YORK. URBACH S. elnök, RUDNER S. manager. Elsőrangú magyar konyha. — Kitűnő italok. — Czigányzene.

AKI ANGOLUL TUD, BOLDOG JÖVŐT ALAPÍTHAT MAGANAK AMERIKÁBAN. KI NE RENDELNE MEG TEHAT AZ Angol-Magyar Tanító és Iskolája

Angol-Magyar Tanító és Iskolája című szabadalmazott és pótolhatatlan tankönyvet? Most, midőn a tömeges megrendelés folytán a könyv máris a második kiadásban jelent meg, a szerző minden honfitárs számára lehetővé akarja tenni az angol nyelv elsajátítását s leszállította a könyvet árát

EGY DOLLÁRRA. A számos megrendelő hírlapilag nyilvánította a hálját, ami a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy ebből a könyvből és CSAK ebből a könyvből tanulhatta meg minden magyar ember TANÍTÓ ÉS ISKOLA NÉLKÜL 50 leckén át az amerikai helyes kiejtési angol nyelvet minden sajtósági szabályával együtt BESZÉDEBEN, IRÁSBAN és OLVASÁSBAN.

A könyv megismerteti továbbá a tanuló a honosítási törvényekkel, a pénznevekkel, a mértékekkel, a postaforgalommal, a levelezéssel és címzéssel, az államok számával, területével, lakosaikkal, fővárosaikkal, az eddigi elnökökkel, a függetlenségi nyilatkozattal, angol hirdetésekkel, a világegyetemen létező tárgyak osztályozását, a tárgyalási beszédformákkal, bícs közmondásokkal, a gázmerő óra kiszámításával és sok más hasznos tudnivalóval.

Ugy kezdőknek, valamint azoknak, akik tökéletesebbek akarnak lenni az angol nyelven, a könyv nélkülözhetetlen. Aki megrendeli a könyvet és nincsen vele megelégedve, visszakapja a pénzt, HA NYOLCZ NAPON BELÜL VISSZAKÜLDI A KÖNYVET.

EGY DOLLÁR BEKÜLDENDŐ EZEN CZIMRE: ISIDOR BRAUN 2554 East 43rd Street. Cleveland, O. E CZIMEN LÉTEZ ISKOLÁBAN TANULÓK NAPONTA FELVÉTELNEK.

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló” minden ügynöke és a kiadóhivatal: 827 East 13 street, New York.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET betegsegélyző osztályfal. (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. — Alapított 1905-ben. — Igazgatósági gyűléseit tartja minden hónapban saját helyiségében: 433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

Elnök: Öhegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Henyei Béla, pénztárnok Horváth János, titkár Szabó Miklós, ügyész W. Clyde Grubbs, T. Chalm. Duff, magyar ügyész és közjegyző Dobó István, orvos dr. Király L. Béla, ellenőrök Kovács Rudolf, Stagner János. Igazgatók Pittsburgban Osztroulezky Mihály, Horváth János, Magyar András. Connellsville és vidékén Kollész István. Trawesky és vidékén Kránitz Kálmán. Flemingspark és Pittsburgban Kuruc Vendel. Bruceton és vidékén Kánya Gábor. McKeesRockaban Henyei Béla és Szabó Miklós. Jacksonban Kovács Gusztáv. Traugerben Lengyel János. Ambridgeben Szabó János. Irvinben Kopházi József. Dunkirben Simon József. New Brightonban Göröcs Kálmán és Belle István. Duquesneban Dudás György. Coal Center és vidékén Kátana Menyhért. Wickhamben Szabados István. W. Leisenringen Elek András. Uniontownban Matulay Zoltán. Lyndonban Magetti Géza. Expediten Szunyogh Ferenc. Vintondalen Olesányi Lajos. Blackburnon László Antal. Adelaiden Mihók György. Leislerben Szabó János. Star Junctionban Köles István. Largen Bedő János. Connonville Gyurkovics József.

THE STAR BOOK BINDING CO., Alsóvárosi üzlet: 153 East 4 street NEW YORK. Elvállja minden e szakmába vágó munkát. — JUTANYOS ÁRAK. —

RANKINI I. M. MÜK. ÉS ÖNK. KÖR. — Alakult 1907. január hó 8-án. — Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján. Elnök: Horváth János. Jegyző: Horváth Lajos. Pénztárnok: Bukurov Dusan. Pénzügyi titkár: Burik András. Rendező: Sztrányai Rezső.

18 éve fennálló banküzlet PEARL JOZSEF, bankháza FÖZLET: 319 East 3rd Street. FIOKÜZLET: 801 E. 3rd St., Oak cor. SOUTH BETHLEHEM, PA. Az összes hajójegyzárú törvényes képviselője. Pénzküldeményeket a világ minden részébe legolcsóbban és legbiztosabban küld. Bármily peres ügyet, úgy óhazal, mint ittelei dolgokat elintéz. Közjegyző okiratokat törvényesen hitelesít. Utbalgatókat ingyen ad.

Old Vienna Restaurant Co. 115 LENOX AVENUE, NEW YORK. URBACH S. elnök, RUDNER S. manager. Elsőrangú magyar konyha. — Kitűnő italok. — Czigányzene.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG ALAKULT 1905. FEBRUÁR 27-ÉN, CLEVELAND, OHIO. A Szövetség célja: Az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztiályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz: 515 SUPERIOR BUILDING, CLEVELAND, O.

Old Vienna Restaurant Co. 115 LENOX AVENUE, NEW YORK. URBACH S. elnök, RUDNER S. manager. Elsőrangú magyar konyha. — Kitűnő italok. — Czigányzene.

AKI ANGOLUL TUD, BOLDOG JÖVŐT ALAPÍTHAT MAGANAK AMERIKÁBAN. KI NE RENDELNE MEG TEHAT AZ Angol-Magyar Tanító és Iskolája

Angol-Magyar Tanító és Iskolája című szabadalmazott és pótolhatatlan tankönyvet? Most, midőn a tömeges megrendelés folytán a könyv máris a második kiadásban jelent meg, a szerző minden honfitárs számára lehetővé akarja tenni az angol nyelv elsajátítását s leszállította a könyvet árát

EGY DOLLÁRRA. A számos megrendelő hírlapilag nyilvánította a hálját, ami a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy ebből a könyvből és CSAK ebből a könyvből tanulhatta meg minden magyar ember TANÍTÓ ÉS ISKOLA NÉLKÜL 50 leckén át az amerikai helyes kiejtési angol nyelvet minden sajtósági szabályával együtt BESZÉDEBEN, IRÁSBAN és OLVASÁSBAN.

A könyv megismerteti továbbá a tanuló a honosítási törvényekkel, a pénznevekkel, a mértékekkel, a postaforgalommal, a levelezéssel és címzéssel, az államok számával, területével, lakosaikkal, fővárosaikkal, az eddigi elnökökkel, a függetlenségi nyilatkozattal, angol hirdetésekkel, a világegyetemen létező tárgyak osztályozását, a tárgyalási beszédformákkal, bícs közmondásokkal, a gázmerő óra kiszámításával és sok más hasznos tudnivalóval.

Ugy kezdőknek, valamint azoknak, akik tökéletesebbek akarnak lenni az angol nyelven, a könyv nélkülözhetetlen. Aki megrendeli a könyvet és nincsen vele megelégedve, visszakapja a pénzt, HA NYOLCZ NAPON BELÜL VISSZAKÜLDI A KÖNYVET.

EGY DOLLÁR BEKÜLDENDŐ EZEN CZIMRE: ISIDOR BRAUN 2554 East 43rd Street. Cleveland, O. E CZIMEN LÉTEZ ISKOLÁBAN TANULÓK NAPONTA FELVÉTELNEK.